

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-254-02

Druk nr 1257

Warszawa, 13 stycznia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 i art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- **o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej** wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

Konieczność pilnego uchwalenia ustawy wynika z potrzeby określenia zakresu wykroczeń, za które funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej będą uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

Projekt

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Art. 1. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. Strażacy, o których mowa w art. 10 ust. 1, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów przeciwpożarowych, mają prawo do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.”;

2) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposoby i warunki ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

2. W rozporządzeniu należy określić:

1) czynności, których wykonywanie w obiektach budowlanych oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione ze względu na możliwość spowodowania pożaru lub jego rozprzestrzeniania się, albo możliwość wystąpienia utrudnień w prowadzeniu działań ratowniczych lub ewakuacji,

- 2) sposób, w jaki właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów budowlanych lub terenów powinni spełniać swoje obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
 - 3) sposoby postępowania przy używaniu lub przechowywaniu materiałów niebezpiecznych,
 - 4) odpowiednie warunki ewakuacji oraz warunki, w których użytkowany budynek istniejący uważa się za zagrażający życiu ludzi,
 - 5) wymagania dla instalacji wodociągowej przeciwpożarowej,
 - 6) zakres obligatoryjnego stosowania w obiektach budowlanych stałych urządzeń gaśniczych, instalacji sygnalizacyjno-alarmowych, dźwiękowych systemów ostrzegawczych i gaśnic,
 - 7) wymagania dla instalacji i urządzeń technicznych w obiektach budowlanych,
 - 8) sposoby prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym i oceny zagrożenia wybuchem,
 - 9) sposoby zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów,
 - 10) sposoby zabezpieczenia przeciwpożarowego zbioru palnych płodów rolnych, ich transportu i składowania.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wymagania w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz dróg pożarowych.
 4. W rozporządzeniu należy określić:

- 1) rodzaje obiektów, w stosunku do których jest wymagane zapewnienie zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru,
- 2) sposoby określania wymaganej ilości wody do celów przeciwpożarowych,
- 3) wymagania przeciwpożarowe dla sieci wodociągowych,
- 4) źródła wody do zewnętrznego gaszenia pożaru,
- 5) wymagania dla hydrantów zewnętrznych przeciwpożarowych,
- 6) rodzaje obiektów budowlanych, do których powinna być doprowadzona droga pożarowa,
- 7) wymagania, jakie powinna spełniać droga pożarowa.”;

3) art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Art. 26. 1. Strażakowi jednostki ochrony przeciwpożarowej, w tym członkowi ochotniczej straży pożarnej, zwanemu dalej „osobą poszkodowaną”, który w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie w razie doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu,
 - 2) renta z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,
 - 3) odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.
2. Członkom rodziny osoby poszkodowanej, która zmarła wskutek okoliczności, o których mowa w ust. 1, przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmierci osoby poszkodowanej,
 - 2) renta rodzinna,
 - 3) odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.
3. Jednorazowe odszkodowania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1, przysługują na zasadach określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej w wysokości kwot ustalanych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i są wypłacane przez podmioty ponoszące koszty funkcjonowania jednostki ochrony przeciwpożarowej.
4. Renty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, przysługują:
- 1) dla członków ochotniczych straży pożarnych oraz członków ich rodzin - na zasadach, w trybie i wysokości określonych w przepisach o zaopatrzeniu społecznym z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach,
 - 2) dla innych, niż wymienieni w pkt 1, strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i członków ich rodzin - na zasadach, w trybie i wysokości określonej w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
5. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 oraz w ust. 2 pkt 3, ustala i wypłaca, z zastrzeżeniem ust. 6, podmiot ponoszący koszty funkcjonowania jednostki ochrony przeciwpożarowej na podstawie przepisów o

odszkodowaniach przysługujących w związku ze służbą w Państwowej Straży Pożarnej.

6. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 oraz w ust. 2 pkt 3, dla osoby poszkodowanej lub członka rodziny osoby poszkodowanej będącej członkiem jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego ustala właściwy komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, a wypłaca starosta.
7. Wysokość odszkodowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 oraz w ust. 2 pkt 3, ustala się według następujących zasad:
 - 1) w razie utraty lub całkowitego zniszczenia mienia, odszkodowanie ustala się według ceny zakupu obowiązującej w czasie ustalania odszkodowania z uwzględnieniem stopnia zużycia mienia,
 - 2) w razie uszkodzenia mienia, odszkodowanie stanowi równowartość przywrócenia go do stanu sprzed wypadku; jeżeli jednak stopień uszkodzenia jest znaczny albo koszty naprawy przekroczyłyby wartość uszkodzonego mienia, wypłaca się odszkodowanie w wysokości określonej w pkt 1.
8. Osobie poszkodowanej, której świadczenia odszkodowawcze, o których mowa w ust. 1, przysługują także z tytułu stosunku pracy lub służby albo ubezpieczenia społecznego lub majątkowego, przyznaje się jedno świadczenie wybrane przez zainteresowanego.

9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb przyznawania świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3 oraz w ust. 2 pkt 1 i 3, z uwzględnieniem rodzaju dokumentów stanowiących podstawę do wszczęcia, prowadzenia i zakończenia postępowania, treści orzeczenia kończącego postępowanie oraz trybu odwoławczego.”;

4) w art. 32 w ust. 3 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) ponoszenia kosztów okresowych badań lekarskich, o których mowa w art. 28 ust. 6.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Potrzeba zmiany art. 11 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, który ma uprawniać funkcjonariuszy PSP do nakładania grzywien w drodze postępowania mandatowego, wynika z tego, że w obecnym brzmieniu nie jest on dość jasny i wymaga bardziej precyzyjnej redakcji. Treść tego przepisu, zaproponowana w przedstawionym projekcie, doprowadzi do możliwości zastosowania art. 95 § 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148) jako podstawy prawnej do wydania rozporządzenia w sprawie zakresu wykroczeń, za które funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego. Wejście w życie proponowanej nowelizacji wyeliminuje ponadto uprawnienie do nakładania grzywien przez osoby nie będące funkcjonariuszami, a także doprowadzi do zgodności nazewnictwa z używanym w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

Dodatkowo należy nadmienić, że analiza przepisów wprowadzających Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia wykazuje, że od dnia 17 października 2002 r. nie ma przepisów określających zakres wykroczeń, za które funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, mimo posiadania ustawowego uprawnienia do nakładania takich grzywien. Brak ww. przepisów utrudnia realizację ustawowych uprawnień kontrolnych Państwowej Straży Pożarnej.

Zmiana art. 13 ustawy wynika z konieczności gruntownego dostosowania wydanych na tej podstawie aktów wykonawczych do nowego stanu prawnego określonego w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690), które weszło w życie z dniem 16 grudnia 2002 r. Zatem wskazane byłoby również, aby przedmiotowa zmiana ustawy wraz z aktami wykonawczymi do art. 13 mogły wejść w życie w terminie jak najkrótszym.

Ponadto, wymienione akty wykonawcze aktualizują przepisy konieczne do wykonywania obowiązków właściciela, zarządcy lub użytkownika budynku, obiektu lub terenu, określonych w art. 4 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Warto także podkreślić, że jednoczesne wejście w życie wymienionych projektów ma istotne znaczenie dla prowadzenia działań kontrolno-ropoznawczych przez strażaków PSP w celu zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego obiektów budowlanych.

Natomiast konieczność nowelizacji art. 26 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej wynika z tego, że prace legislacyjne dotyczące projektowanego wcześniej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu przyznawania świadczeń odszkodowawczych strażakowi jednostki ochrony przeciwpożarowej lub członkowi ochotniczej straży pożarnej, zostały wstrzymane na skutek negatywnego stanowiska Rządu z lat 1997-2001.

Podczas obrad stałego Komitetu Rady Ministrów, postanowiono ostatecznie aby dokonać nowelizacji art. 26 powołanej ustawy stanowiącego podstawę prawną projektowanego rozporządzenia. Wskazano przy tym, aby bezpośrednio w art. 26 określić, jakie świadczenia mają przysługiwać strażakom i członkom ochotniczej straży pożarnej oraz podmiotów, które mają je wypłacać. Upoważnienie zaś powinno dotyczyć jedynie trybu przyznawania tych świadczeń. Przedstawiony projekt spełnia te założenia.

Zrezygnowano przy tym, na skutek nacisków Ministerstwa Pracy, z przyjętego wcześniej założenia, że dla członków jednostek ochrony przeciwpożarowej lub ochotniczej straży pożarnej podstawą do wyliczenia świadczenia będzie dochód strażaka w wysokości 75% przeciętnego uposażenia strażaka Państwowej Straży Pożarnej określonego zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie określenia wielokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w sferze budżetowej na dany rok.

Przyjęto także zasadę, że jednorazowe odszkodowania wypłacane są ze środków finansowych podmiotów ponoszących koszty funkcjonowania tych jednostek jednak, z wyjątkiem jednostek włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, dla członków których jednorazowe odszkodowania i świadczenia będą realizowane z budżetu państwa w ramach przyznanych dla powiatów dotacji dla komend powiatowych PSP.

Pozostałe zmiany zaproponowane w ustawie o ochronie przeciwpożarowej wynikają z faktu, że w celu funkcjonowania w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym ratowników sprawnych fizycznie o odpowiednim stanie zdrowia, konieczne jest przeprowadzanie przez nich okresowych badań lekarskich. W związku z tym, że gmina ponosi koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej jednostek ochotniczych straży pożarnych (art. 32 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej)

doprecyzowuje się to zadanie gminy o ponoszenie kosztów badań lekarskich, o których mowa w art. 28 ust. 6 tejże ustawy.

Projekt był przedmiotem posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, na którym został przyjęty bez zastrzeżeń.

W trakcie uzgodnień projektu ze związkami zawodowymi działającymi w strukturach Państwowej Straży Pożarnej, Krajowa Sekcja Pożarnictwa NSZZ „Solidarność” zgłosiła uwagę do art. 26 ust. 7 (obecnie ust. 6) polegającą na uczynieniu wojewody płatnikiem świadczeń odszkodowawczych wymienionych w tym artykule, zamiast komendanta powiatowego (miejskiego) PSP. Uwaga została uwzględniona w ten sposób, że organem obowiązującym do wypłaty tych świadczeń będzie starosta jako organ określający zadania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, koordynujący jego funkcjonowanie i kontrolujący wykonywanie wynikających stąd zadań na terenie powiatu, a w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia lub środowiska - kierujący tym systemem (art. 14 ust. 3 ustawy o ochronie przeciwpożarowej).

Problematyka regulowana ustawą nie jest objęta uregulowaniami prawa wspólnotowego. Rozwiązania prawne w tym zakresie pozostają w kompetencjach poszczególnych państw członkowskich.

Ocena skutków regulacji

1. Ustawa – z uwagi na przedmiot regulacji – nie będzie miała wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki, a także na rozwój regionalny.
2. Wprowadzana niniejszą ustawą zmiana może spowodować skutki finansowe dla budżetu państwa. W chwili obecnej są one trudne do oszacowania ze względu na fakt, że dotychczas wydatki z tego tytułu były ponoszone przez różne podmioty, głównie

gminy. Zebrane dane o wypadkowości wśród tej grupy osób dotyczą przede wszystkim wypadków śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych.

W 1998 r. w wyniku działań ratowniczych zostało poszkodowanych 187 członków ochotniczych straży pożarnych, co stanowi 8,5% wszystkich poszkodowanych strażaków. Należy stwierdzić, że średnie odszkodowanie na jednego strażaka wyniosło 877,5 zł. Biorąc pod uwagę procent poszkodowanych członków ochotniczych straży pożarnych oraz średnią kwotę odszkodowania na jednego strażaka, a także koszty opłat komisji lekarskich, budżet państwa będzie obciążony kwotą około 250 000 zł w skali rocznej. Wymieniona kwota powinna być uwzględniona w dotacji celowej dla powiatów. Dotyczy to jednostek włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Koszty wejścia w życie ustawy, związane z wypłatą świadczeń odszkodowawczych w pozostałych podmiotach (zakłady pracy, inne jednostki ochotniczych straży pożarnych) poniosą te podmioty.

3. Koszty bezpłatnych, obowiązkowych badań lekarskich członków ochotniczych straży pożarnych wyniosą szacunkowo ok. 6 mln zł rocznie, przyjmując, że badania byłyby przeprowadzane co 2 lata.

Koszty te są również obecnie ponoszone przez gminy, na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Wobec powyższego nie ma potrzeby przekazywania gminom dodatkowych środków finansowych z budżetu państwa na ten cel. Nowelizacja art. 32 ust. 3, zawarta w projekcie, ma jedynie charakter porządkujący.

63a/12/em

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekt. Min. DH/MSA/2002/DPE-agg

Warszawa, 23/12. 2002

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Danutę Hübner

W związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej (pismo nr RM-10-254-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Stanu
Instytut Spraw Europejskich
PODSEKRETARZ STANU

Jacek Piętas
Jacek Piętas

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Krzysztof Janik
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI ¹⁾

z dnia

w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1. 1. Budynki, inne obiekty budowlane, a także tereny, zwane dalej „obiettami”, powinny być projektowane, wykonywane, użytkowane oraz utrzymywane w sposób zabezpieczający przed powstaniem i rozprzestrzenianiem pożaru, zapewniający przebywającym w nich osobom odpowiednie warunki ewakuacji, a także umożliwiający prowadzenie akcji ratowniczej.

2. Materiały palne znajdujące się wewnątrz obiektu, na terenie przyległym do niego lub na placu składowym powinny być używane oraz przechowywane w sposób nie naruszający bezpieczeństwa ludzi oraz mienia.

3. Warunki bezpieczeństwa, o których mowa w ust. 1 i 2 zapewnia właściciel obiektu. Odpowiedzialność za zapewnienie warunków bezpieczeństwa może być - w całości lub części - przejęta przez zarządcę lub użytkownika obiektu, stosownie do zakresu powierzonych im zadań i obowiązków.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) pracach niebezpiecznych pożarowo - rozumie się przez to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu;
- 2) systemie sygnalizacji pożarowej – rozumie się przez to instalację obejmującą urządzenia sygnalizacyjno - alarmowe służące do samoczynnego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze;
- 3) materiałach niebezpiecznych pożarowo - rozumie się przez to ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, gazy palne, ciała stałe wytwarzające w zetknięciu z wodą lub parą wodną gazy palne, ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, ciała stałe palne utleniające o temperaturze rozkładu poniżej 21°C, ciała stałe jednorodne o temperaturze samozapalenia poniżej 200°C oraz materiały mające skłonności do samozapalenia;
- 4) pasie przeciwpożarowym - rozumie się przez to system drzewostanów różnej szerokości poddanych specjalnym zabiegom gospodarczym i porządkowym lub powierzchni wylesionych i oczyszczonych do warstwy mineralnej;
- 5) strefie pożarowej - rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni;

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz.U. Nr 35, poz. 325 i Nr 58, poz. 533)

- 6) strefie pożarowej składowiska - rozumie się przez to powierzchnię składowiska oddzieloną od innych obiektów budowlanych i składowisk, tak jak budynek magazynowy o tej samej gęstości obciążenia ogniowego - wolnym pasem terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalna lub ścianą oddzielenia przeciwpożarowego, mającą klasę odporności ogniowej nie mniejszą niż REI 120 i wysokość przekraczającą poziom składowania co najmniej o 0,5 m;
- 7) strefie zagrożenia wybuchem – rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości;
- 8) stałych urządzeniach gaśniczych - rozumie się przez to urządzenia wodne (tryskaczowe i zraszaczowe), parowe, pianowe, gazowe i aerozolowe, proszkowe, związane na stałe z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane samoczynnie we wczesnej fazie rozwoju pożaru;
- 9) dźwiękowym systemie ostrzegawczym – rozumie się przez to system do rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych dla potrzeb bezpieczeństwa osób przebywających w budynku, nadawanych automatycznie po otrzymaniu sygnału z systemu sygnalizacji pożarowej, a także przez operatora;
- 10) technicznych środkach zabezpieczenia przeciwpożarowego - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów;
- 11) terenie przyległym - rozumie się przez to pas terenu wokół obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określone w przepisach techniczno – budowlanych;
- 12) sprzęcie i urządzeniach ratowniczych - rozumie się przez to maski ucieczkowe, rękawy ratownicze, drabiny ewakuacyjne, okna umożliwiające ekipom ratowniczym dostęp do budynku z zewnątrz, a także urządzenia przeciwpaniczne - specjalne urządzenia instalowane na drzwiach ewakuacyjnych, umożliwiające łatwe i pewne otwarcie drzwi zgodnie z kierunkiem ewakuacji ludzi od wewnątrz pomieszczenia, na korytarzach lub klatkach schodowych, bez względu na blokady i zamki;
- 13) urządzeniach przeciwpożarowych – rozumie się przez to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiektach, w których lub przy których są zainstalowane, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej i dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, zawory hydrantowe „52”, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania;
- 14) zabezpieczeniu przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych - rozumie się przez to zabezpieczenie przed utrzymywaniem się na drogach ewakuacyjnych dymu w ilości, która ze względu na ograniczenie widoczności lub toksyczność, uniemożliwiłaby bezpieczną ewakuację;
- 15) odpowiednich warunkach ewakuacji - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków technicznych, zapewniający możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem;
- 16) zagrożeniu wybuchem - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk

elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapalenia) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia;

- 17) instalacji wodociągowej przeciwpożarowej - rozumie się przez to instalację wodociągową nawodnioną lub suchą, zasilaną ze źródła wody, zainstalowaną wewnątrz budynku, z której za pomocą hydrantów wewnętrznych lub zaworów hydrantowych pobiera się wodę do gaszenia pożaru;
 - 18) zaworze hydrantowym „52” – rozumie się przez to ręczny zawór odcinający umieszczony na instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, wyposażony w nasadę 52 umożliwiającą podłączenie węży pożarniczych;
 - 19) pompowni przeciwpożarowej - rozumie się przez to pompownię zasilającą w wodę instalację lub sieć wodociągową przeciwpożarową.
2. Inne określenia dotyczące obiektów budowlanych użyte w rozporządzeniu należy rozumieć zgodnie z definicjami zawartymi w przepisach techniczno - budowlanych.

§ 3. 1. W obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- 1) używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:
 - a) w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem wypadków określonych w odrębnych przepisach;
 - b) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo;
 - c) w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub użytkownika i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa;
- 2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub warunkami określonymi przez producenta, mogący przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- 3) garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nie przeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;
- 4) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- 5) rozpalamie ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żużla, w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów albo materiałów palnych, a w szczególności w odległości od tych obiektów mniejszej niż jest dopuszczalna dla budynku ze ścianami zewnętrznymi rozprzestrzeniającymi ogień;
- 6) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 7) przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C;
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu

elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;

- 8) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
 - 9) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
 - 10) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
 - 11) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
 - 12) lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno - budowlanych;
 - 13) wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności (użytkowników), jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
 - 14) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych;
 - b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających;
 - c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych;
 - d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu;
 - e) wyjść ewakuacyjnych;
 - f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej;
 - 15) napełnianie gazem płynnym butli na stacjach paliw, stacjach gazu płynnego i w innych obiektach nie przeznaczonych do tego celu.
2. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych, są zobowiązani do:
- 1) utrzymywania urządzeń przeciwpożarowych w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
 - 2) wyposażenia obiektów, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno - budowlanych, w przeciwpożarowe wyłączniki prądu;
 - 3) umieszczenia w widocznych miejscach instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
 - 4) oznakowania, zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
 - a) dróg ewakuacyjnych (z wyłączeniem budynków mieszkalnych), oraz pomieszczeń, w których w myśl przepisów techniczno-budowlanych wymagane są co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji;
 - b) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
 - c) miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi;
 - d) miejsc usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo;
 - e) pomieszczeń, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo;

- f) drabin ewakuacyjnych, rękawów ratowniczych, pojemników z maskami uciezkowymi, miejsc zbiórki do ewakuacji, miejsc lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych;
 - g) dźwigów dla ekip ratowniczych (przeciwpożarowych);
 - h) drzwi przeciwpożarowych;
 - i) dróg pożarowych;
 - j) stref zagrożenia wybuchem;
 - k) przeciwpożarowych zbiorników wodnych.
3. Wokół placów składowych, składowisk przy obiektach oraz obiektach tymczasowych o konstrukcji palnej powinien być zachowany pas ochronny o szerokości minimum 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej.
4. Składowanie materiałów palnych pod ścianami obiektu związanych z jego funkcją, z wyjątkiem materiałów niebezpiecznych pożarowo, jest dopuszczalne pod warunkiem:
- 1) nieprzekroczenia maksymalnej powierzchni strefy pożarowej, określonej dla tego obiektu;
 - 2) zachowania dostępu do obiektu na wypadek działań ratowniczych;
 - 3) nienaruszenia minimalnej odległości od obiektów sąsiednich, wymaganej z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe.

§ 4. Właściciele lub zarządcy terenów są zobowiązani do utrzymywania znajdujących się na nich dróg pożarowych w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z przepisami w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać drogi pożarowe.

§ 5. 1. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich, są zobowiązani do opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zawierającej w szczególności:

- 1) wymagania ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
 - 2) sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
 - 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
 - 4) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi;
 - 5) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.
2. Dopuszcza się, by instrukcja, o której mowa w ust. 1 stanowiła w obiektach produkcyjnych i magazynowych część instrukcji technologiczno - ruchowej.
3. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków bezpieczeństwa pożarowego.
4. Obowiązek opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego nie dotyczy właścicieli, zarządców i użytkowników obiektów lub ich części, o których mowa w ust. 1, jeżeli nie występuje w nich strefa zagrożenia wybuchem, a ponadto:
- 1) kubatura brutto budynku lub jego części stanowiącej odrębną strefę pożarową nie przekracza 1000 m³, z zastrzeżeniem pkt b;
 - 2) kubatura brutto budynku inwentarskiego nie przekracza 1500 m³;
 - 3) powierzchnia strefy pożarowej obiektu innego niż budynek nie przekracza 1000 m².

§ 6. 1. Przy używaniu lub przechowywaniu materiałów niebezpiecznych pożarowo powinny być przestrzegane następujące zasady:

- 1) wszystkie czynności związane z wytwarzaniem, przetwarzaniem, obróbką, transportem lub składowaniem materiałów niebezpiecznych pożarowo powinny być wykonywane zgodnie z warunkami ochrony przeciwpożarowej określonymi w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, o której mowa w § 5 lub według wskazań ich producenta;
- 2) ilość materiału niebezpiecznego pożarowo znajdującego się na stanowisku pracy nie może przekroczyć wielkości dobowego zapotrzebowania lub dobowej produkcji, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej;
- 3) zapas materiałów niebezpiecznych pożarowo przekraczający wielkości określone w pkt 2 powinien być przechowywany w oddzielnym magazynie przystosowanym do takiego celu;
- 4) materiały niebezpieczne pożarowo powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania;
- 5) ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 55°C należy przechowywać wyłącznie w pojemnikach wykonanych z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia; pojemniki powinny być dodatkowo zabezpieczone przed stłuczeniem;
- 6) materiały niebezpieczne pożarowo nie powinny być przechowywane w pomieszczeniach piwnicznych, na poddaszach i strychach, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz innych pomieszczeniach ogólnie dostępnych, jak również na tarasach, balkonach i loggiach;
- 7) ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 55°C nie powinny być przechowywane w pojemnikach, urządzeniach i instalacjach nie przystosowanych do tego celu;
- 8) przy stosowaniu w pomieszczeniach cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21°C należy zapewnić skuteczną wentylację;
- 9) w strefie pożarowej, obejmującej tymczasowy obiekt budowlany lub teren, określanej tak jak strefa pożarowa składowiska, dopuszcza się użytkowanie nie więcej niż 2 butli z gazem płynnym, o zawartości gazu do 11 kg każda, przy czym ograniczenie to nie dotyczy butli turystycznych o zawartości gazu do 5 kg.

2. Podczas przechowywania cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 55°C w budynkach, w strefach pożarowych zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi, należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) w jednej strefie pożarowej, zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi innej niż ZL IV oraz o przeznaczeniu innym niż handlowo-usługowe, jest dopuszczalne przechowywanie do 10 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21°C oraz 50 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu 21÷55°C, a w mieszkaniach odpowiednio 5 i 20 dm³ cieczy;
- 2) w pomieszczeniach handlowo-usługowych jest dopuszczalne przechowywanie cieczy o temperaturze zapłonu do 55°C w takiej ilości, że gęstość obciążenia ogniowego stworzona przez te ciecze nie przekroczy 500 MJ/m²;
- 3) w pomieszczeniach handlowo-usługowych stanowiących odrębną strefę pożarową jest dopuszczalne przechowywanie cieczy palnych w ilościach większych niż określone w pkt 2, pod warunkiem spełniania przez te pomieszczenia wymagań techniczno - budowlanych dotyczących stref pożarowych magazynowych;
- 4) w pomieszczeniach handlowo-usługowych ciecze palne powinny być przechowywane w szczelnych naczyniach, zabezpieczonych przed stłuczeniem, a ich sprzedaż należy prowadzić bez rozlewania.

3. Podczas przechowywania cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 100°C w garażach należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) w garażach wolno stojących wykonanych z materiałów niepalnych o powierzchni do 100 m² jest dopuszczalne przechowywanie 200 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 55°C;
- 2) w garażach o powierzchni do 100 m² innych niż wymienione w pkt 1 jest dopuszczalne przechowywanie 20 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21°C lub 60 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu 21 ÷ 100°C;
- 3) w garażach o powierzchni powyżej 100 m² jest zabronione przechowywanie cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 100°C, z wyjątkiem cieczy niezbędnych przy eksploatacji pojazdu, przechowywanych w jednostkowych opakowaniach stosowanych w handlu detalicznym;
- 4) ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 100°C należy przechowywać w naczyniach metalowych lub innych dopuszczonych do tego celu, posiadających szczelne zamknięcia;
- 5) w garażach jest zabronione przelewanie paliwa oraz napełnianie nim zbiorników paliwa w pojazdach.

§ 7. 1. Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania.

2. Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno - ruchowej oraz instrukcjach obsługi.

3. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, o których mowa w ust. 2, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

4. Wężę stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

5. Usługi w zakresie ochrony przeciwpożarowej mogą podlegać certyfikacji wyłącznie dobrowolnej.

Rozdział 2 Ewakuacja

§ 8. 1. Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie, powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, uwzględniające w szczególności liczbę i stan sprawności osób przebywających w obiekcie, a także jego funkcję, konstrukcję i wymiary oraz zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające w szczególności na:

- 1) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- 2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojeżdżających ewakuacyjnych;
- 3) zapewnieniu odpowiedniej, bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych;
- 4) zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno - budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających

zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno - budowlanych zapewniających usuwanie dymu;

- 5) zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi;
- 6) zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

2. Odpowiednie warunki ewakuacji określają przepisy techniczno-budowlane.

§ 9. 1. Podstawą do uznania użytkowanego budynku istniejącego za zagrażający życiu ludzi jest niezapewnienie przez występujące w nim warunki techniczne możliwości ewakuacji ludzi, a w szczególności w wyniku:

- 1) szerokości przejścia, dojścia lub wyjścia ewakuacyjnego, albo biegu względnie spocznika klatki schodowej służącej ewakuacji, mniejszej o ponad jedną trzecią od określonej w obowiązujących przepisach techniczno – budowlanych;
- 2) długości przejścia lub dojścia ewakuacyjnego większej o ponad 100% od określonej w obowiązujących przepisach techniczno – budowlanych;
- 3) występowania w pomieszczeniu strefy pożarowej ZL I lub ZL II albo na drodze ewakuacyjnej:
 - a) okładziny sufitu lub sufitu podwieszonoego z materiału łatwo zapalnego lub kapiącego pod wpływem ognia;
 - b) okładzin ściennych lub wykładziny podłogowej z materiałów łatwo zapalnych, jeżeli nie zapewniono dwóch kierunków ewakuacji;
- 4) niewydzielenia ewakuacyjnej klatki schodowej budynku wysokiego innego niż mieszkalny lub wysokościowego w sposób określony w obowiązujących przepisach techniczno - budowlanych;
- 5) niezabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych wymienionych w obowiązujących przepisach techniczno - budowlanych, w określony tam sposób;
- 6) braku wymaganego oświetlenia awaryjnego w strefie pożarowej ZL I, ZL II lub ZL V albo na drodze ewakuacyjnej prowadzącej z tej strefy na zewnątrz budynku.

2. W budynku, o którym mowa w ust. 1, powinny zostać zastosowane rozwiązania zapewniające spełnienie wymagań bezpieczeństwa pożarowego.

3. Zasady stosowania rozwiązań, o których mowa w ust. 2 określają przepisy techniczno - budowlane.

§ 10. 1. Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

2. Właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia działań, o których mowa w ust. 1, nie później niż 1 tydzień przed ich przeprowadzeniem.

§ 11. 1. Zasady stosowania urządzeń przeciwpanicznych określają przepisy techniczno - budowlane.

2. Zasady stosowania okien umożliwiających ekipom ratowniczym dostęp do budynku z zewnątrz określają przepisy szczególne.

Rozdział 3 Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa

§ 12. 1. W budynkach powinny być stosowane następujące rodzaje punktów poboru wody do celów przeciwpożarowych:

- 1) hydrant wewnętrzny „25” z wężem półsztywnym;
- 2) hydrant wewnętrzny „52” z wężem płasko składanym;
- 3) zawór hydrantowy „52” bez wyposażenia, umieszczony na pionie nawodnionym w budynkach wysokich i wysokościowych.

2. Stosowanie hydrantów wewnętrznych innych niż „25” i „52” jest dopuszczalne pod warunkiem zapewnienia minimalnych wydajności wymaganych dla hydrantów wewnętrznych.

3. Hydranty wewnętrzne powinny spełniać wymagania Polskich Norm dotyczących tych urządzeń, będących odpowiednikami norm europejskich (EN).

§ 13. 1. Hydranty wewnętrzne „25” z wężem półsztywnym powinny być stosowane:

- 1) na każdej kondygnacji budynku wysokiego i wysokościowego, z wyjątkiem kondygnacji obejmującej wyłącznie strefę pożarową ZL IV;
- 2) na każdej kondygnacji budynku innego niż tymczasowy:
 - a) o powierzchni wewnętrznej co najmniej 200 m² i więcej niż jednej kondygnacji nadziemnej, w strefie pożarowej ZL I, ZL II i ZL V;
 - b) w strefie pożarowej ZL III:
 - w budynku średniowysokim;
 - w budynku niskim o powierzchni wewnętrznej przekraczającej 1000 m².

2. Hydranty wewnętrzne „52” z wężem płasko składanym powinny być stosowane:

- 1) w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego przekraczającej 500 MJ/m² i powierzchni przekraczającej 200 m²;
- 2) w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego nie przekraczającej 500 MJ/m², w której znajduje się pomieszczenie o powierzchni przekraczającej 100 m² i gęstości obciążenia ogniowego przekraczającej 1000 MJ/m²;
- 3) przy wejściu do pomieszczeń magazynowych lub technicznych o powierzchni przekraczającej 200 m² i gęstości obciążenia ogniowego przekraczającej 500 MJ/m², usytuowanych w strefie pożarowej ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V, znajdującej się w budynku niskim albo średniowysokim;
- 4) w garażu jednokondygnacyjnym zamkniętym o więcej niż 10 stanowiskach postojowych;
- 5) w garażu wielokondygnacyjnym.

3. Zawory hydrantowe „52” powinny być stosowane na wszystkich kondygnacjach budynków wysokich i wysokościowych.

§ 14. 1. Hydranty wewnętrzne „25” i „52” oraz zawory hydrantowe „52” powinny być umieszczane przy drogach komunikacji ogólnej, a w szczególności:

- 1) przy wejściach do budynku i klatek schodowych na każdej kondygnacji budynku, przy czym w budynkach wysokich i wysokościowych zaleca się lokalizację zaworów hydrantowych w przedsionkach przeciwpożarowych, a dopuszcza na klatkach schodowych;
- 2) w przejściach i na korytarzach, w tym w holach i na korytarzach poszczególnych kondygnacji budynków wysokich i wysokościowych;
- 3) przy wejściach na poddasza;

- 4) przy wyjściach na przestrzeń otwartą lub przy wyjściach ewakuacyjnych z pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych, w szczególności zagrożonych wybuchem.
2. Hydranty wewnętrzne „25” i „52” oraz zawory hydrantowe „52” powinny znajdować się na każdej kondygnacji, przy czym w budynkach wysokich i wysokościowych należy stosować po dwa zawory hydrantowe „52” na każdym pionie na kondygnacji podziemnej i na kondygnacji położonej na wysokości powyżej 25 m, oraz po jednym zaworze „52” na każdym pionie na pozostałych kondygnacjach.
3. Zasięg hydrantów wewnętrznych „25” i „52” oraz zaworów hydrantowych „52” w poziomie powinien obejmować całą powierzchnię chronionego budynku, strefy pożarowej lub pomieszczenia, z uwzględnieniem:
- 1) długości odcinka węża hydrantu wewnętrznego określonej w normach, o których mowa w § 12 ust. 3;
 - 2) długości odcinka węża pożarniczego przyłączonego do zaworu hydrantowego „52”, równej 20 m;
 - 3) efektywnego zasięgu rzutu prądów gaśniczych:
 - a) w strefach pożarowych ZL w budynkach o więcej niż jednej kondygnacji nadziemnej - przyjmowanego dla prądów rozproszonych stożkowych - 3 m;
 - b) w pozostałych budynkach - 10 m.

- § 15. 1. Zawory hydrantowe „52” i zawory odcinające hydrantów wewnętrznych „25” i „52” powinny być umieszczone na wysokości $1,35 \pm 0,1$ m od poziomu podłogi.
2. Zawory odcinające w hydrantach „52” oraz zawory hydrantowe „52” powinny posiadać nasady tłoczne skierowane do dołu, usytuowane wraz z pokrętkiem zaworu względem ścian lub obudowy w sposób umożliwiający łatwe przyłączenie węża tłoczego oraz otwieranie i zamykanie jego zaworu.
3. Przed hydrantem wewnętrznym lub zaworem hydrantowym powinna być zapewniona dostateczna przestrzeń do rozwinięcia linii gaśniczej.

- § 16. 1. Minimalna wydajność poboru wody mierzona na prądownicy powinna wynosić:
- 1) dla hydrantu wewnętrznego „25” - $1,0 \text{ dm}^3/\text{s}$;
 - 2) dla hydrantu wewnętrznego „52” - $2,5 \text{ dm}^3/\text{s}$;
 - 3) dla zaworu hydrantowego „52” - $2,5 \text{ dm}^3/\text{s}$.
2. Ciśnienie na zaworze hydrantowym hydrantu wewnętrznego powinno zapewniać wydajność określoną w ust. 1 dla danego rodzaju hydrantu wewnętrznego, z uwzględnieniem zastosowanej średnicy dyszy prądownicy.
3. Ciśnienie na zaworze hydrantowym „52”, położonym najniekorzystniej ze względu na wysokość i opory hydrauliczne, dla wydajności określonej w ust. 1 lit. c, nie powinno być mniejsze niż 0,2 MPa.
4. Maksymalne ciśnienie robocze w instalacji wodociągowej przeciwpożarowej nie powinno przekraczać 1,2 MPa.

- § 17. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa powinna zapewniać możliwość jednoczesnego poboru wody na jednej kondygnacji budynku lub w jednej strefie pożarowej z:
- 1) jednego hydrantu wewnętrznego - w budynku niskim lub średniowysokim, jeżeli powierzchnia strefy pożarowej nie przekracza 500 m^2 ;
 - 2) dwóch sąsiednich hydrantów wewnętrznych lub dwóch sąsiednich zaworów hydrantowych „52” – w budynkach nie wymienionych w pkt 1 i 3 oraz w budynku wysokim z jedną klatką schodową;
 - 3) czterech sąsiednich hydrantów wewnętrznych lub zaworów hydrantowych „52”:

- a) w budynku wysokim i wysokościowym na kondygnacjach podziemnych i kondygnacjach położonych na wysokości powyżej 25 m;
- b) w strefie pożarowej PM o gęstości obciążenia ogniowego przekraczającej 500 MJ/m² i powierzchni przekraczającej 3000 m².

§ 18. 1. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa powinna być zasilana bezpośrednio z zewnętrznej sieci wodociągowej lub z pompowni przeciwpożarowej czerpiącej wodę z takiej sieci, bądź ze zbiorników posiadających odpowiedni zapas wody do celów przeciwpożarowych, zapewniając hydrantom wewnętrznym i zaworom hydrantowym, o których mowa w § 12, zasilanie przez co najmniej 2 godz.

2. W obiektach wyposażonych w urządzenia tryskaczowe dopuszcza się przyłączanie hydrantów do przewodów zasilających tych urządzeń, zgodnie z warunkami określonymi w Polskiej Normie dotyczącej urządzeń tryskaczowych.

3. Do zasilania w wodę instalacji wodociągowej przeciwpożarowej w budynkach wysokich i wysokościowych powinien być zapewniony zapas wody zgromadzony w zbiornikach zlokalizowanych na kondygnacji podziemnej lub pierwszej kondygnacji nadziemnej, albo na najwyższej kondygnacji nadziemnej, o łącznej pojemności nie mniejszej niż 100 m³.

4. Dopuszcza się zmniejszenie pojemności zbiorników, o których mowa w ust. 3, do 50 m³ w przypadku budynku wysokiego i wysokościowego o wysokości do 100 m, w którym powierzchnie stref pożarowych innych niż ZL IV, nie przekraczają 750 m².

5. Dopuszcza się stosowanie jednego wspólnego zbiornika o pojemności co najmniej 100 m³ dla grupy budynków wysokich i wysokościowych wzniesionych obok siebie, jeżeli łączna powierzchnia rzutu ich pierwszych kondygnacji nadziemnych nie przekracza 2500 m², a zbiornik nie jest oddalony od żadnego z budynków o więcej niż 100 m.

§ 19. 1. Przewody zasilające instalacji wodociągowej przeciwpożarowej powinny być prowadzone:

- 1) jako piony w klatkach schodowych lub przy klatkach schodowych;
- 2) jako obwodowe w budynkach jednokondygnacyjnych oraz garażach podziemnych o powierzchni strefy pożarowej przekraczającej 3000 m².

2. W budynkach wysokich i wysokościowych o dwu lub więcej klatkach schodowych nawodnione piony powinny być połączone ze sobą na najwyższej kondygnacji.

3. Przewody instalacji, z której pobiera się wodę do gaszenia pożaru, wykonane z materiałów palnych, powinny być obudowane ze wszystkich stron osłonami o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 60. Warunek powyższy nie dotyczy pionów prowadzonych w klatkach schodowych, wydzielonych ścianami i zamkniętych drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej EI 30.

4. Średnice nominalne przewodów zasilających, w milimetrach, na których instaluje się hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe powinny wynosić co najmniej:

- 1) 25 – dla hydrantów 25 z węzłem półsztywnym;
- 2) 50 – dla hydrantów 52 z węzłem płasko składanym;
- 3) 80 – dla zaworów hydrantowych 52 na nawodnionych pionach w budynkach wysokich i wysokościowych.

5. W nieogrzewanych budynkach lub w ich częściach przewody zasilające instalacji wodociągowej przeciwpożarowej należy zabezpieczyć przed możliwością zamarznięcia. Dopuszcza się stosowanie instalacji suchej, pod warunkiem zastosowania rozwiązań umożliwiających jej nawadnianie w sposób ręczny i automatyczny.

6. Doprowadzenie wody do przewodów zasilających instalacji wodociągowej przeciwpożarowej należy zapewnić co najmniej z dwóch stron, w miejscach możliwie najbardziej oddległych od siebie, w przypadku gdy:

- 1) liczba pionów w budynku, zasilanych z jednego przewodu, jest większa niż trzy;
 - 2) na przewodach obwodowych zainstalowano więcej niż pięć hydrantów wewnętrznych.
7. Należy zapewnić możliwość odcinania zasuwami lub zaworami tych części przewodów zasilających instalację wodociągową przeciwpożarową, które znajdują się pomiędzy doprowadzeniami wymaganymi w ust. 6.

§ 20. 1. Podstawowym źródłem energii dla pomp w pompowniach przeciwpożarowych powinna być sieć elektroenergetyczna lub silnik spalinowy z zapasem paliwa wystarczającym na 4 godziny pracy przy pełnym obciążeniu.

2. Przy zapotrzebowaniu na wodę do celów przeciwpożarowych przekraczającym $20 \text{ dm}^3/\text{s}$:
 - 1) pompy powinny być zasilane z dwóch odrębnych źródeł energii, podstawowego i rezerwowego, przy czym jako rezerwowe dopuszcza się agregat prądotwórczy napędzany silnikiem, o którym mowa w ust. 1;
 - 2) w przypadku pracy pomp w systemie ciągłego podawania wody powinny być co najmniej dwie pompy, w tym jedna rezerwowa o parametrach równych parametrom największej z zainstalowanych pomp.
3. Pompy powinny zapewnić wymagane ciśnienie w najwyższej lub najbardziej niekorzystnie położonych hydrantach, przy największym poborze wody.
4. Pompy powinny być wyposażone w układ pomiarowy składający się z ciśnieniomierza, przepływomierza i zaworu regulacyjnego, umożliwiający okresową kontrolę ich parametrów pracy.
5. Źródła energii dla pomp powinny spełniać wymagania określone w Polskiej Normie dotyczącej urządzeń tryskaczowych.
6. Zasilanie pomp z sieci elektroenergetycznej powinno być zapewnione obwodem niezależnym od wszystkich innych obwodów w obiekcie, spełniającym wymagania dla instalacji bezpieczeństwa, określone w Polskiej Normie dotyczącej instalacji elektrycznych w obiektach budowlanych.

Rozdział 4

Stosowanie stałych urządzeń gaśniczych, systemów sygnalizacji pożarowej, dźwiękowych systemów ostrzegawczych i gaśnic

§ 21. 1. Stosowanie stałych urządzeń gaśniczych wodnych jest wymagane w:

- 1) budynkach handlowych lub wystawowych:
 - a) jednokondygnacyjnych o powierzchni strefy pożarowej powyżej 10000 m^2 ;
 - b) wielokondygnacyjnych o powierzchni strefy pożarowej powyżej 8000 m^2 ;
 - 2) budynkach o liczbie miejsc służących celom gastronomicznym powyżej 600;
 - 3) salach widowiskowych i sportowych o liczbie miejsc powyżej 3000;
 - 4) budynkach użyteczności publicznej wysokościowych;
 - 5) budynkach zamieszkania zbiorowego wysokościowych.
2. Stosowanie stałych urządzeń gaśniczych jest wymagane w:
- 1) archiwach, wyznaczonych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych;
 - 2) muzeach oraz zabytkach budowlanych, wyznaczonych przez Generalnego Konserwatora Zabytków w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej;
 - 3) ośrodkach elektronicznego przetwarzania danych o znaczeniu krajowym.
3. W pomieszczeniach wyposażonych w stałe urządzenia gaśnicze gazowe lub z innym środkiem gaśniczym mogącym mieć wpływ na zdrowie ludzi, powinny być zapewnione warunki bezpieczeństwa dla osób przebywających w tych pomieszczeniach, zgodnie z odpowiednimi Polskimi Normami dotyczącymi tych urządzeń.

§ 22. 1. Stosowanie systemu sygnalizacji pożarowej jest wymagane w:

- 1) budynkach handlowych lub wystawowych:
 - a) jednokondygnacyjnych o powierzchni strefy pożarowej powyżej 5000 m²;
 - b) wielokondygnacyjnych o powierzchni strefy pożarowej powyżej 2500 m²;
- 2) teatrach o liczbie miejsc powyżej 300;
- 3) kinach o liczbie miejsc powyżej 600;
- 4) budynkach o liczbie miejsc służących celom gastronomicznym powyżej 300;
- 5) salach widowiskowych i sportowych o liczbie miejsc powyżej 1500;
- 6) szpitalach, z wyjątkiem psychiatrycznych, oraz w sanatoriach - o liczbie łóżek powyżej 200 w budynku;
- 7) szpitalach psychiatrycznych o liczbie łóżek powyżej 100 w budynku;
- 8) domach pomocy społecznej i ośrodkach rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych o liczbie łóżek powyżej 100 w budynku;
- 9) zakładach pracy zatrudniających powyżej 100 osób niepełnosprawnych w budynku;
- 10) budynkach użyteczności publicznej wysokich i wysokościowych;
- 11) budynkach zamieszkania zbiorowego, w których przewidywany okres pobytu tych samych osób przekracza 3 dni, o liczbie miejsc noclegowych powyżej 200;
- 12) budynkach zamieszkania zbiorowego nie wymienionych w pkt 11, o liczbie miejsc noclegowych powyżej 50;
- 13) archiwach wyznaczonych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych;
- 14) muzeach oraz zabytkach budowlanych, wyznaczonych przez Generalnego Konserwatora Zabytków w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej;
- 15) ośrodkach elektronicznego przetwarzania danych o zasięgu krajowym, wojewódzkim i resortowym;
- 16) centralach telefonicznych o pojemności powyżej 10000 numerów i centralach telefonicznych tranzytowych o pojemności 5000-10000 numerów, o znaczeniu miejscowym lub regionalnym;
- 17) garażach podziemnych, w których strefa pożarowa przekracza 1500 m² lub obejmujących więcej niż jedną kondygnację podziemną;
- 18) stacjach metra (kolei podziemnych);
- 19) dworcach i portach, przeznaczonych do jednoczesnego przebywania powyżej 500 osób;
- 20) bankach, w których strefa pożarowa zawierająca salę operacyjną ma powierzchnię przekraczającą 500 m²;
- 21) bibliotekach, których zbiory w całości lub w części tworzą narodowy zasób biblioteczny.

2. Wymaganie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 i 11 nie dotyczy budynków znajdujących się na terenach zamkniętych, służących obronności państwa.

§ 23. 1. Stosowanie dźwiękowego systemu ostrzegawczego jest wymagane w:

- 1) budynkach handlowych lub wystawowych:
 - a) jednokondygnacyjnych o powierzchni strefy pożarowej powyżej 10000 m²;
 - b) wielokondygnacyjnych o powierzchni strefy pożarowej powyżej 8000 m²;
- 2) salach widowiskowych i sportowych o liczbie miejsc powyżej 1500;
- 3) kinach i teatrach o liczbie miejsc powyżej 600;
- 4) szpitalach i sanatoriach o liczbie łóżek powyżej 200 w budynku;
- 5) budynkach użyteczności publicznej wysokich i wysokościowych;
- 6) budynkach zamieszkania zbiorowego:
 - a) wysokich i wysokościowych, lub
 - b) o liczbie miejsc noclegowych powyżej 200;

- 7) stacjach metra (kolei podziemnych);
 - 8) dworcach i portach, przeznaczonych do jednoczesnego przebywania powyżej 500 osób.
2. W obiektach, w których zastosowano dźwiękowy system ostrzegawczy nie powinny być stosowane inne pożarowe urządzenia alarmowe akustyczne służące alarmowaniu użytkowników obiektu, poza służbami dozoru lub ochrony.

§ 24. 1. W przypadku wyposażenia obiektów w stałe urządzenia gaśnicze dopuszcza się niewyposażenie ich w system sygnalizacji pożarowej.

2. Dopuszczenie, o którym mowa w ust. 1 nie dotyczy obiektów, w których system sygnalizacji pożarowej jest niezbędny do uruchamiania urządzeń przewidzianych do funkcjonowania podczas pożaru.

3. Dopuszczenie, o którym mowa w ust. 1, nie oznacza zwolnienia z obowiązku połączenia urządzeń z komendą lub jednostką ratowniczo-gaśniczą Państwowej Straży Pożarnej w sposób zapewniający samoczynne przekazywanie informacji o pożarze.

§ 25. Sposób połączenia urządzeń sygnalizacyjno - alarmowych systemu sygnalizacji pożarowej z komendą lub jednostką ratowniczo - gaśniczą Państwowej Straży Pożarnej, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu, jest obowiązany uzgodnić z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej.

§ 26. 1. Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne lub przewoźne, spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic.

2. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

3. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

- 1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, nie chronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - a) zaliczonej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V;
 - b) PM o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²;
 - c) zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
- 2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zaliczonej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

4. Miejsce omłotów, niezależnie od wymaganych gaśnic, powinno być wyposażone w pojemnik z wodą o objętości co najmniej 200 dm³, przygotowany do wykorzystania w celach gaśniczych przy użyciu wiadra lub w inny równorzędny sposób.

§ 27. 1. Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
 - a) przy wejściach do budynków;
 - b) na klatkach schodowych;
 - c) na korytarzach;
 - d) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
 - 2) w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
 - 3) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.
2. Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek do najbliższej gaśnicy, nie powinna być większa niż 30 m;
- 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Rozdział 5 Instalacje i urządzenia techniczne

§ 28. 1. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego są obowiązani do usuwania zanieczyszczeń z przewodów dymowych i spalinowych:

- 1) od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych - co najmniej raz w miesiącu, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej;
- 2) od palenisk opalanych paliwem stałym niewymienionych w pkt 1 - co najmniej 4 razy w roku;
- 3) od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym niewymienionych w pkt 1 - co najmniej dwa razy w roku.

2. W obiektach, o których mowa w ust. 1, należy usuwać zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych co najmniej raz w roku, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych.

§ 29. 1. Temperatura zewnętrznych powierzchni urządzeń i zasilających je instalacji, z wyłączeniem instalacji elektroenergetycznych, jak również temperatura włączanego do pomieszczenia powietrza, w zależności od rodzaju występujących w obiekcie materiałów, nie powinna przekraczać następujących wielkości:

- 1) w przypadku gazów i par cieczy $2/3$ maksymalnej temperatury powierzchni wyrażonej w stopniach Celsjusza ($^{\circ}\text{C}$), określonej Polską Normą dotyczącą urządzeń elektrycznych w przestrzeniach zagrożonych wybuchem dla poszczególnych klas temperaturowych gazów i par cieczy;
- 2) w przypadku pyłów i włókien:
 - a) co najmniej 70°C poniżej temperatury tlenia się 10 mm warstwy pyłu dla poziomych powierzchni ogrzewczych lub nachylonych do 60° w stosunku do poziomu;
 - b) $2/3$ temperatury samozapalenia, wyrażonej w stopniach Celsjusza ($^{\circ}\text{C}$), mieszaniny pyłów lub włókien z powietrzem dla powierzchni o nachyleniu większym niż 60° w stosunku do poziomu oraz dla tych powierzchni, na których uniemożliwiono gromadzenie się pyłów i włókien;
 - c) $2/3$ temperatury samozapalenia, wyrażonej w stopniach Celsjusza ($^{\circ}\text{C}$), mieszaniny pyłów lub włókien z powietrzem dla nie tłących się pyłów lub włókien, niezależnie od stopnia nachylenia powierzchni urządzeń ogrzewczych;
- 3) w przypadkach pozostałych ciał stałych łatwo zapalnych $2/3$ temperatury samozapalenia, wyrażonej w stopniach Celsjusza ($^{\circ}\text{C}$).

2. Dopuszczalne temperatury pracy urządzeń elektroenergetycznych oraz zasady klasyfikacji gazów i par cieczy do klas temperaturowych określają odrębne przepisy i Polskie Normy dotyczące urządzeń elektrycznych w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.

3. Przy ustalaniu dopuszczalnych temperatur za podstawę należy przyjmować ten materiał palny znajdujący się w danym pomieszczeniu, który ma najniższą temperaturę samozapalenia, a dla tłących się pyłów - najniższą temperaturę tlenia.

4. W systemach ogrzewczych oraz wentylacyjnych zabroniona jest recyrkulacja powietrza, jeżeli mogłaby spowodować wzrost zagrożenia wybuchem.

5. Dopuszcza się stosowanie systemów centralnego ogrzewania powietrznego we wszystkich obiektach i pomieszczeniach, pod warunkiem zastosowania samoczynnych urządzeń (termo-

regulatorów) zapobiegających przekroczeniu dopuszczalnych temperatur w wypadku zaniku przepływu powietrza oraz blokady uniemożliwiającej włączenie elementów grzewczych przed uruchomieniem nawiewu powietrza.

6. Systemy centralnego ogrzewania wodnego i parowego nie powinny być stosowane w obiektach, w których występują materiały wytwarzające w reakcji z wodą lub parą wodną palne gazy, jeżeli reakcje takie nie są przewidziane w procesie technologicznym.

7. Powierzchnie przewodów i urządzeń grzewczych oraz ich izolacje w obrębie pomieszczeń, w których mogą wydzielać się palne pyły i włókna, powinny być gładkie, łatwe do oczyszczenia i nie rozprzestrzeniające ognia.

8. Instalacje i urządzenia techniczne oraz technologiczne, w których podczas eksploatacji mogą wytwarzać się ładunki elektryczności statycznej o potencjale wystarczającym do zapalenia występujących materiałów palnych, powinny być wyposażone w odpowiednie środki ochrony, zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed elektrycznością statyczną.

Rozdział 6

Prace niebezpieczne pożarowo oraz ocena zagrożenia wybuchem

§ 30. 1. Prace niebezpieczne pożarowo, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

2. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu oraz wykonawca jest obowiązany:

- 1) ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane;
- 2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
- 3) wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

3. Szczegółowe zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego prac, o których mowa w ust. 1, jak również warunki uzyskania zezwolenia na ich przeprowadzenie, określa w instrukcji właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu. Obowiązek ten nie dotyczy właścicieli, zarządców lub użytkowników jednorodzinnych domów mieszkalnych.

4. Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych, należy zabezpieczyć przed zapaleniem;
- 2) prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości;
- 3) w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
- 4) po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległy;
- 5) prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;

- 6) właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu jest obowiązany przed rozpoczęciem prac zapoznać wykonujące je osoby z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu;
- 7) sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

§ 31. 1. W obiektach i na terenach przyległych, gdzie prowadzone są procesy technologiczne z użyciem materiałów mogących wytworzyć mieszaniny wybuchowe, powinna być dokonana ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych.

2. Ocena, o której mowa w ust. 1 obejmuje wskazanie pomieszczeń zagrożonych wybuchem, a także wyznaczenie w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych odpowiednich stref zagrożenia wybuchem.

3. Za dokonanie oceny, o której mowa w ust. 1, są odpowiedzialni: inwestor, projektant lub użytkownik decydujący o procesie technologicznym.

4. Klasyfikację stref zagrożenia wybuchem określa Polska Norma dotycząca zapobieganiu wybuchowi i ochronie przed wybuchem.

5. Pomieszczenie, w którym może wytworzyć się mieszanina wybuchowa, powstała z wydzielającej się takiej ilości palnych gazów, par, mgieł lub pyłów, której wybuch mógłby spowodować przyrost ciśnienia w tym pomieszczeniu przekraczający 5 kPa, określa się jako pomieszczenie zagrożone wybuchem.

6. Wytyczne w zakresie określania przyrostu ciśnienia w pomieszczeniu, jaki mógłby zostać spowodowany przez wybuch, zawiera załącznik do rozporządzenia.

7. W pomieszczeniu należy wyznaczyć strefę zagrożenia wybuchem, jeżeli może w nim występować mieszanina wybuchowa o objętości co najmniej 0,01 m³ w zawartej przestrzeni.

8. Wymiary stref zagrożenia wybuchem, o których mowa w ust. 1, powinny być określane zgodnie z przepisami prawa, w tym techniczno - budowlanymi, a dla przypadków nie uregulowanych w tych przepisach - zgodnie z Polskimi Normami i zasadami wiedzy technicznej, z wykorzystaniem aktualnego stanu wiedzy światowej dotyczącego tego zagadnienia, pomiarów i badań modelowych przeprowadzonych w rozpatrywanych warunkach, a także rozwiązań przyjętych w analogicznych sytuacjach.

Rozdział 7

Magazynowanie gazów palnych

§ 32. Pomieszczenia magazynowe przeznaczone do składowania gazów palnych powinny spełniać wymagania określone dla pomieszczeń zagrożonych wybuchem.

§ 33. Dopuszcza się sytuowanie na zewnątrz budynków PM, w miejscu obudowanym z trzech stron pełnymi ścianami o klasie odporności ogniowej co najmniej REI 120, do dwóch wiązek butli z gazem palnym, zawierających maksymalnie po 16 butli każda, połączonych wspólnym kolektorem ze stacjami rozprężania.

§ 34. Jeżeli butle, o których mowa w § 34 zawierają gaz płynny, najbliższe studzienki lub inne zagłębienia terenu oraz otwory do pomieszczeń z podłogą znajdującą się poniżej przyległego terenu, powinny być oddalone o co najmniej 8 m.

§ 35. Butle przeznaczone do transportu i przechowywania gazów palnych powinny być oznakowane zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa oraz barw rozpoznawczych i znakowania.

§ 36. 1. Butle z gazami palnymi należy przechowywać w pomieszczeniach przeznaczonych wyłącznie do tego celu.

2. Dopuszcza się magazynowanie w jednym pomieszczeniu:

- 1) butli z gazami palnymi oraz z gazami niepalnymi, nietrującymi, z wyjątkiem gazów utleniających;
- 2) butli opróżnionych z butlami napełnionymi gazem palnym pod warunkiem ich oddzielnego ustawienia.

§ 37. 1. Butle z gazami palnymi - pełne lub opróżnione, posiadające stopy należy ustawiać jednowarstwowo w pozycji pionowej, segregując je według zawartości.

2. Butle z gazami palnymi nie posiadające stóp należy magazynować w drewnianych ramach w pozycji poziomej; dopuszcza się układanie butli w stosy o wysokości do 1,5 m.

3. Butle należy zabezpieczyć przed upadkiem, stosując bariery, przegrody lub inne środki ochronne, a zawory butli zabezpieczyć kołpakami.

§ 38. 1. Poddawanie butli z gazami palnymi bezpośredniemu działaniu ognia jest zabronione.

2. Pomieszczenie magazynowe butli z gazami palnymi należy chronić przed ogrzaniem do temperatury przekraczającej 35°C.

§ 39. Magazyny karbidu powinny spełniać wymagania dotyczące obiektów zagrożonych wybuchem, określone w odrębnych przepisach.

§ 40. 1. Pomieszczenia magazynowe karbidu należy zabezpieczyć przed zawilgoceniem i zalaniem wodą. Prowadzenie w tych pomieszczeniach instalacji wodnych, parowych i kanalizacyjnych jest zabronione.

2. Składowanie karbidu w piwnicach i zagłębieniach ziemnych jest zabronione.

§ 41. 1. Karbid należy przechowywać w pojemnikach hermetycznych; przechowywanie karbidu w pojemnikach uszkodzonych lub nie zabezpieczonych pokrywą jest zabronione.

2. Sposób otwierania pojemników z karbidem powinien wykluczać możliwość spowodowania wybuchu mieszaniny acetylenu z powietrzem.

Rozdział 8

Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów

§ 42. 1. Lasy położone przy zakładach przemysłowych, obiektach magazynowych, obiektach użyteczności publicznej, liniach kolejowych, drogach publicznych i poligonowych, parkingach oraz polach roboczych poligonów oddziela się od tych obiektów pasami przeciwpożarowymi.

2. Pasy przeciwpożarowe należy utrzymywać w stanie zapewniającym ich użyteczność przez cały rok.

3. Rodzaje i zasady wykonywania i utrzymywania pasów określają odrębne przepisy.

4. Obowiązek urządzania i utrzymywania pasów przeciwpożarowych ciąży na:

- 1) kierownikach lub właścicielach zakładów przemysłowych, obiektów magazynowych i użyteczności publicznej;

- 2) właścicielach linii kolejowych;
 - 3) komendantach poligonów;
 - 4) właścicielach lub zarządcach lasów położonych przy drogach publicznych;
 - 5) właścicielach dróg zakładowych.
5. Obowiązek utrzymywania pasów przeciwpożarowych nie dotyczy:
- 1) lasów zaliczanych do III kategorii zagrożenia pożarowego;
 - 2) drzewostanów starszych niż 30 lat, położonych przy drogach publicznych i parkingach oraz drzewostanów położonych przy drogach o nawierzchni nie utwardzonej, z wyjątkiem dróg poligonowych i międzypoligonowych;
 - 3) lasów o szerokości mniejszej niż 200 m.
6. Zaliczenia obszarów leśnych do kategorii zagrożenia pożarowego dokonuje się w planach urządzenia lasu, uproszczonych planach urządzania i planach ochrony parków narodowych.

§ 43. 1. W odległości mniejszej niż 30 m od skraju toru kolejowego lub drogi publicznej pozostawianie gałęzi, chrustu, nie okrzesanych ściętych drzew i odpadów poeksploatacyjnych jest zabronione.

2. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy lasów, których lasy samoistnie lub wspólnie tworzą kompleks leśny o powierzchni ponad 100 ha, są obowiązani:

- 1) zorganizować w okresie zagrożenia pożarowego obserwację i patrolowanie lasów w celu wykrywania pożarów oraz alarmowania o ich powstaniu;
- 2) zapewnić i utrzymywać źródła wody do celów przeciwpożarowych;
- 3) utrzymywać dojazdy pożarowe wyznaczone w planie urządzenia lasu zgodnie z przepisami w sprawie zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów;
- 4) oznakować stanowiska czerpania wody pożarniczymi tablicami informacyjnymi;
- 5) urządzić i utrzymywać w miejscach wyznaczonych, w porozumieniu z właściwymi miejscowo komendantami powiatowymi (miejskimi) Państwowej Straży Pożarnej, bazy sprzętu do gaszenia pożarów lasów;
- 6) uzgodnić projekt planu urządzenia lasu, projekt uproszczonego planu urządzenia lasu oraz projekt planu ochrony parku narodowego, w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej, z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, dla lasów I i II kategorii zagrożenia pożarowego.

3. Źródła wody do celów przeciwpożarowych w lasach, które samoistnie lub wspólnie tworzą kompleks o powierzchni ponad 100 ha, powinny być zapewnione w postaci nie więcej niż dwóch zbiorników w obrębie chronionej powierzchni zawierających łącznie co najmniej 50 m³ wody lub ciekłu wodnego o stałym przepływie wody nie mniejszym niż 20 dm³/s przy najniższym stanie wód, z zapewnieniem najbliższego stanowiska czerpania wody w terenie o promieniu:

- 1) nie przekraczającym 3 km w lasach I kategorii zagrożenia pożarowego;
- 2) nie przekraczającym 5 km w lasach II kategorii zagrożenia pożarowego;
- 3) uzgodnionym z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej w lasach III kategorii zagrożenia pożarowego.

4. Właściciel lub zarządca lasu jest obowiązany do umieszczenia, w uzgodnieniu z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej, przy wjazdach do lasów oraz przy parkingach leśnych, tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących bezpieczeństwa pożarowego.

5. Wyposażenie baz w sprzęt, o których mowa w ust. 2 pkt 5 określają przepisy odrębne.

§ 44. 1. W lasach i na terenach śródleśnych, na obszarze łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od granicy lasów jest zabronione wykonywanie czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo pożaru, a w szczególności:

- 1) rozniecanie ognia poza miejscami wyznaczonymi do tego celu przez właściciela lub zarządcę lasu;
 - 2) palenie tytoniu, z wyjątkiem miejsc na drogach utwardzonych i miejsc wyznaczonych do pobytu ludzi.
2. Przepisy ust. 1 pkt 1 nie dotyczą czynności związanych z gospodarką leśną oraz wykonywaniem robót budowlanych. Organizację tych czynności oraz ich zabezpieczenie przeciwpożarowe regulują odrębne przepisy.

Rozdział 9

Zabezpieczenie przeciwpożarowe zbioru, transportu i składowania palnych płodów rolnych

§ 45. 1. Podczas zbioru płodów rolnych należy przestrzegać zasad bezpieczeństwa pożarowego, a w szczególności:

- 1) stosować się do wskazań podanych w instrukcjach obsługi przy eksploatacji maszyn rolniczych i innych z napędem;
 - 2) stosować silniki elektryczne o odpowiednim do warunków pracy stopniu ochrony; minimalna odległość układu napędowego od stert, stogów i budynków o konstrukcji palnej powinna wynosić 5 m;
 - 3) ustawiać silniki spalinowe na podłożu niepalnym, w odległości co najmniej 10 m od stert, stogów lub budynków o konstrukcji palnej;
 - 4) zabezpieczać urządzenia wydechowe silników spalinowych przed wylotem iskier;
 - 5) zapewnić możliwość ewakuacji ludzi i sprzętu;
 - 6) przechowywać niezbędne materiały pędne, w ilości nie przekraczającej dobowego zapotrzebowania, w zamkniętych nie tłukących się naczyniach, w odległości co najmniej 10 m od punktu omłotowego, stertowania i tym podobnych prac;
 - 7) używać otwartego ognia i palić tytoń w odległości nie mniejszej niż 10 m od punktu omłotowego, stertowania itp. prac, w miejscu oczyszczonym z materiałów palnych;
 - 8) wyposażyć miejsca omłotów, stertowania i kombajnowania w gaśnice oraz w razie potrzeby w sprzęt służący do wykonywania pasów ograniczających rozprzestrzenianie się pożarów.
2. Palenie tytoniu przy obsłudze sprzętu, maszyn i pojazdów podczas zbiorów palnych płodów rolnych oraz ich transporcie jest zabronione.

§ 46. 1. Strefa pożarowa sterty lub stogu z palnymi produktami roślinnymi nie może przekraczać powierzchni 1000 m² lub kubatury 5000 m³.

2. Przy ustawianiu stert, stogów i brogów należy zachować co najmniej następujące odległości:

- 1) od budynków wykonanych z materiałów:
 - a) palnych - 30 m;
 - b) niepalnych i pokryciu co najmniej trudno zapalnym - 20 m;
 - 2) od dróg publicznych i torów kolejowych - 30 m;
 - 3) od urządzeń i przewodów linii elektrycznych wysokiego napięcia - 30 m;
 - 4) od lasów i terenów zadrzewionych - 100 m;
 - 5) między stertami, stogami stanowiącymi odrębne strefy pożarowe - 30 m.
3. Wokół stert i stogów należy wykonać i utrzymać powierzchnię o szerokości co najmniej 2 m w odległości 3 m od ich obrysu, pozbawioną materiałów palnych.
4. Produkty roślinne należy składować w sposób uniemożliwiający ich samozapalenie. W przypadku konieczności składowania produktów nie dosuszonych, należy okresowo sprawdzać ich temperaturę.

§ 47. Wypalanie słomy i pozostałości roślinnych na polach w odległości mniejszej niż 100 m od zabudowań, lasów, zboża na pniu i miejsc ustawienia stert lub stogów, bądź w sposób powodujący zakłócenia w ruchu drogowym, a także bez zapewnienia stałego nadzoru miejsca wypalania, jest zabronione.

Rozdział 10 Przepisy przejściowe i końcowe

§ 48. W stosunku do obiektów wzniesionych przed wejściem w życie rozporządzenia stosuje się następujące zasady:

- 1) wymagania określone w § 21 ust. 1 i 2 nie dotyczą obiektów wzniesionych przed dniem 17 stycznia 1993 r.;
- 2) wymagania określone w § 23 obowiązują po upływie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia;
- 3) wymagania określone w § 12 ust. 3 obowiązują przy przebudowie i rozbudowie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej.

§ 49. Wymagania określone w § 23 obowiązują po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 48 pkt 2.

§ 50. Strefy zagrożenia wybuchem wyznaczone w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, zaklasyfikowane przed wejściem w życie rozporządzenia, klasyfikuje się odpowiednio, z uwzględnieniem wymagań określonych w § 31 ust. 4, jako:

- 1) strefę Z 0 - strefa 0;
- 2) strefę Z 1 - strefa 1;
- 3) strefę Z 2 - strefa 2;
- 4) strefę Z 10 - strefa 20;
- 5) strefę Z 11 - strefa 21 lub strefa 22 (w zależności od prawdopodobieństwa wystąpienia atmosfery wybuchowej).

§ 51. W przypadkach szczególnie uzasadnionych lokalnymi uwarunkowaniami, w uzgodnieniu z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, dopuszcza się stosowanie rozwiązań zamiennych, w stosunku do wymienionych w § 13, § 21 oraz w § 42 ust. 1, jeżeli zapewnią one nie pogorszenie warunków bezpieczeństwa pożarowego obiektu.

§ 52. Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego nie spełniające wymagań określonych w § 5 ust. 1, opracowane na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w § 53, zachowują ważność nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 53. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem (wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy i ochronie przeciwpożarowej).

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

WYTYCZNE W ZAKRESIE OKREŚLENIA PRZYROSTU CIŚNIENIA W POMIESZCZENIU, JAKI
MÓGLBY ZOSTAĆ SPOWODOWANY PRZEZ WYBUCH

1. Przy dokonywaniu oceny zagrożenia wybuchem pomieszczeń należy brać pod uwagę najbardziej niekorzystną z punktu widzenia ewentualnych skutków wybuchu sytuację, mogącą wytworzyć się w procesie ich eksploatacji, uwzględniając najbardziej niebezpieczny, występujący tam rodzaj substancji oraz największą jej ilość, jaka mogłaby brać udział w reakcji wybuchu.
2. Przyrost ciśnienia w pomieszczeniu ΔP (w Pa), spowodowany przez wybuch z udziałem jednorodnych palnych gazów lub par o cząsteczkach zbudowanych z atomów węgla, wodoru, tlenu, azotu i chlorowców, określany jest za pomocą równania:

$$\Delta P = \frac{m_{\max} \cdot \Delta P_{\max} \cdot W}{V \cdot C_{st} \cdot \rho} \quad [1]$$

gdzie:

- m_{\max} - maksymalna masa substancji palnych, tworzących mieszaninę wybuchową, jaka może wydzielić się w rozpatrywanym pomieszczeniu (kg);
- ΔP_{\max} - maksymalny przyrost ciśnienia przy wybuchu stechiometrycznej mieszaniny gazowo- lub parowo-powietrznej w zamkniętej komorze (Pa);
- W - współczynnik przebiegu reakcji wybuchu, uwzględniający niehermetyczność pomieszczenia, nieadiabatyczność reakcji wybuchu, a także fakt udziału w reakcji niecałej ilości palnych gazów i par, jaka wydzieliliby się w pomieszczeniu - równy 0,17 dla palnych gazów i 0,7 dla palnych par;
- V - objętość przestrzeni powietrznej pomieszczenia, stanowiąca różnicę między objętością pomieszczenia i objętością znajdujących się w nim instalacji, sprzętu, zamkniętych opakowań i tp. (m^3);
- C_{st} - objętościowe stężenie stechiometryczne palnych gazów lub par;

$$C_{st} = \frac{1}{1 + 4,84 \cdot \beta} \quad [2]$$

β - stechiometryczny współczynnik tlenu w reakcji wybuchu;

$$\beta = n_C + \frac{n_H - n_{Cl}}{4} - \frac{n_O}{2} \quad [3]$$

n_C, n_H, n_{Cl}, n_O - odpowiednio ilości atomów węgla, wodoru, chlorowców i tlenu w cząsteczce gazu lub pary,
 ρ - gęstość palnych gazów lub par w temperaturze pomieszczenia w normalnych warunkach pracy ($kg \cdot m^{-3}$).

3. Przyrost ciśnienia w pomieszczeniu ΔP (w Pa), spowodowany przez wybuch z udziałem substancji palnych nie wymienionych w pkt 2, jest określany za pomocą równania:

$$\Delta P = \frac{m_{\max} \cdot q_{sp} \cdot P_o \cdot W}{V \cdot \rho_o \cdot c_p \cdot T} \quad [4]$$

gdzie:

- q_{sp} - ciepło spalania ($J \cdot kg^{-1}$);
- P_o - ciśnienie atmosferyczne normalne, równe 101 325 Pa;
- ρ_p - gęstość powietrza w temperaturze T ($kg \cdot m^{-3}$);
- c_p - ciepło właściwe powietrza, równe $1,01 \cdot 10^3 J \cdot kg^{-1} \cdot K^{-1}$;
- T - temperatura pomieszczenia w normalnych warunkach pracy (K);
- W = 0,17 dla palnych gazów i uniesionego palnego pyłu;
- W = 0,1 dla palnych par i mgieł.

4. Masa palnych par m (w kg), wydzielających się w pomieszczeniu wskutek parowania cieczy z otwartej powierzchni, jest określana za pomocą równania:

$$m = 10^{-9} \cdot F \cdot \tau \cdot K \cdot P_s \cdot \sqrt{M} \quad [5]$$

gdzie:

- F - powierzchnia parowania cieczy (w m^2) - dla każdego dm^3 cieczy rozlanej na posadzce betonowej przyjmuje się $F = 0,5 m^2$ dla roztworów zawierających nie więcej niż 70% masowego udziału rozpuszczalnika i $F = 1 m^2$ dla pozostałych cieczy;
 τ - przewidywany maksymalny czas wydzielania się par (s);
 K - współczynnik parowania określony w tabeli;
 P_s - prężność pary nasyconej w temperaturze pomieszczenia t w $^{\circ}C$ (Pa);

$$P_s = 133 \cdot 10^{\left(A - \frac{B}{\tau + C_A}\right)} \quad [6]$$

- A, B, C_A - współczynniki równania Antoine'a dla danej cieczy;
 M - masa cząsteczkowa cieczy ($kg \cdot kmol^{-1}$).

Tabela

Wartości współczynnika parowania K

Prędkość przepływu powietrza nad powierzchnią parowania ($m \cdot s^{-1}$)	Temperatura pomieszczenia w $^{\circ}C$				
	10	15	20	30	35
0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
0,1	3,0	2,6	2,4	1,8	1,6
0,2	4,6	3,8	3,5	2,4	2,3
0,5	6,6	5,7	5,4	3,6	3,2
1,0	10,0	8,7	7,7	5,6	4,6

5. W przypadku występowania w pomieszczeniu uruchamianej samoczynnie wentylacji awaryjnej, przy określaniu m_{max} dla palnych gazów lub par dopuszcza się uwzględnianie jej działania, jeżeli odciąg powietrza znajdują się w pobliżu miejsca przewidywanego wydzielania się gazów lub par. Przyjmowaną do obliczenia ΔP maksymalną masę substancji palnych można wtedy zmniejszyć „ k ” razy, przy czym:

$$k = 1 + n \cdot \tau \quad [7]$$

gdzie:

- n - ilość wymian powietrza w pomieszczeniu przy działaniu wentylacji awaryjnej (s^{-1});
 τ - przewidywany czas wydzielania gazów lub par (s).
6. Obliczenie przewidywanego przyrostu ciśnienia w pomieszczeniu nie jest wymagane w przypadku, gdy bez jego dokonania inwestor, jednostka projektowania lub użytkownik decydujący o procesie technologicznym uznaje pomieszczenie za zagrożone wybuchem.

UZASADNIENIE

Przedstawione w projekcie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, zastąpi obowiązujące rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 listopada 1992 r. w tej sprawie (Dz.U. Nr 92, poz. 460 i z 1995 r. Nr 102, poz. 507). Szeroki zakres zmian w stosunku do dotychczas obowiązującego rozporządzenia wynika głównie z konieczności skorelowania jego przepisów z przepisami nowego rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690).

Projekt rozporządzenia uwzględnia konsekwencje wprowadzenia nowych regulacji prawnych, zawartych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.), w ustawie z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2001 r. Nr 99, poz. 1079 z późn. zm.) i w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679 z późn. zm.), aktów wykonawczych do nich, a także zniesienie obowiązku stosowania Polskich Norm wymienionych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 lutego 2002 r. w sprawie wprowadzenia obowiązku stosowania Polskich Norm dotyczących ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. Nr 18, poz. 182 i Nr 56, poz. 516). Do treści rozporządzenia wprowadzono wymagania dotyczące budynków, które powinny być wyposażone w instalację wodociągową przeciwpożarową i wymagania dla tej instalacji, zawarte dotychczas w PN-B-02865 „Ochrona przeciwpożarowa budynków. Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa”. Ponadto wprowadzono niezbędne uzupełnienia i uściślenia niektórych przepisów rozporządzenia, wynikające z doświadczeń dotyczących ich stosowania.

Najważniejsze proponowane w rozporządzeniu zmiany, w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, są następujące:

- 1) W rozdziale 1 – Przepisy ogólne:
 - a) doprecyzowano ogólne zasady zapewnienia warunków bezpieczeństwa w obiekcie (§ 1 ust. 1 i 3),
 - b) uporządkowano definicje (§ 2) pojęć związanych z ochroną przeciwpożarową, stosowanych w rozporządzeniu,
 - c) uściślono przepisy dotyczące czynności, których wykonywanie jest zabronione w obiektach oraz przyległych do nich terenach (§ 3), a także zasady obowiązujące przy przechowywaniu materiałów niebezpiecznych pożarowo (§ 6),
 - d) doprecyzowano zapisy dotyczące wymaganego zakresu instrukcji bezpieczeństwa pożarowego (§ 5),
 - e) określono zasady stosowania urządzeń przeciwpożarowych w budynku (§ 7).
- 2) W rozdziale 2 – Ewakuacja (wyodrębnionym jako nowy):
 - a) doprecyzowano ogólne wymagania dotyczące odpowiednich warunków ewakuacji, dostosowując je do wymagań zawartych w nowych warunkach technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (§ 8),
 - b) określono, jakie warunki techniczne występujące w istniejących budynkach należy uważać za zagrażające życiu ludzi (§ 9),
 - c) wprowadzono wymaganie przeprowadzania praktycznego sprawdzania organizacji oraz warunków ewakuacji w obiektach określonych w § 10.
- 3) W rozdziale 3 – Instalacje wodociągowa przeciwpożarowa (nowym):
 - a) w związku ze zniesieniem obowiązku stosowania Polskich Norm wprowadzono zapisy dotyczące zakresu stosowania i wymagań dla instalacji wodociągowych przeciwpożarowych, dotychczas ujęte w tych normach (§§ 12 - 19),

- b) analogicznie określono wymagania dla pompowni pożarowych służących do zasilania instalacji wodociągowych przeciwpożarowych w budynkach oraz do zasilania sieci wodociągowych przeciwpożarowych (§ 20).
- 4) W rozdziale 4 – Stosowanie stałych urządzeń gaśniczych, systemów sygnalizacji pożarowej, dźwiękowych systemów ostrzegawczych i gaśnic (skomasowane dotychczasowe rozdziały 2, 3 oraz częściowo 1):
- a) doprecyzowano, biorąc pod uwagę zmiany w warunkach technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki, wymagania odnośnie rodzajów budynków, w których powinny być stosowane stałe urządzenia gaśnicze i systemy sygnalizacji pożarowej (§ 21, § 22),
 - b) wprowadzono wymagania dotyczące stosowania dźwiękowych systemów ostrzegawczych (§ 23),
 - c) uściślono zapisy dotyczące współistnienia w obiekcie różnych systemów przeciwpożarowych (§ 24)
 - d) jednoznacznie określono obowiązek stosowania gaśnic, spełniających wymagania Polskich Norm, będących odpowiednikami norm europejskich (EN) i zmodyfikowano kryteria ich stosowania (§ 26).
- 5) Zmodyfikowano zasady wyposażania obiektów w sprzęt i urządzenia ratownicze w związku ze zmianami, jakie dokonały się od ustanowienia dotychczasowego rozporządzenia - wykreślono dotychczasowy rozdział 4.
- 6) W rozdziale 5 - Instalacje i urządzenia techniczne:
- a) odstąpiono od definiowania rodzaju instalacji i urządzeń technicznych stosowanych w budynkach i zasad ich stosowania, w tym urządzeń wentylacyjnych - określiły to nowe warunki techniczno - budowlane.
- 7) W rozdziale 6 - Prace niebezpieczne pożarowo oraz ocena zagrożenia wybuchem:
- a) uporządkowano wymagania odnośnie klasyfikacji pomieszczeń i stref zagrożonych wybuchem, odnosząc je do wymagań nowej Polskiej Normy PN-EN 1127-1:2001, dotyczącej zapobieganiu wybuchowi i ochronie przed wybuchem (§ 31).
- 8) W rozdziale 7 - Magazynowanie gazów palnych:
- a) wyeliminowano wymagania dotyczące składowania gazu płynnego, które zostały określone w przepisach odrębnych, pozostawiając jedynie wymagania porządkowe w tym zakresie (§§ 35 - 38).
- 9) W rozdziale 8 - Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów:
- a) wymagania skorelowano z treścią rozporządzenia MOŚZNiL z dnia 16 sierpnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U. Nr 73, poz. 824) (§ 43),
 - b) zrezygnowano z zapisów dotyczących zakazu wypalania wierzchniej gleby i pozostałości roślinnych, w związku z uregulowaniem tego zagadnienia w ustawie o lasach i w przepisach wykonawczych do niej,
 - c) określono zasady zapewnienia wymaganego zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych w lasach (§ 43 ust. 3).
- 10) W rozdziale 9 - Zabezpieczenie przeciwpożarowe zbioru, transportu i składowania palnych płodów rolnych:

- a) odstąpiono od odrębnego definiowania warunków stogowania słomy lnianej i konopnej w zakładach lniarskich i roszarniczych.
- 11) W rozdziale 10 - Przepisy przejściowe i końcowe:
- a) jednoznacznie określono termin wprowadzenia wymagań rozporządzenia dotyczących urządzeń przeciwpożarowych w budynkach (§ 48, § 49),
 - b) ustalono zasady klasyfikacji stref zagrożenia wybuchem w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, zaklasyfikowanych przed wejściem w życie rozporządzenia, wg wymagań aktualnie obowiązującej Polskiej Normy (§ 50),
 - c) ustalono zasady stosowania rozwiązań zamiennych w przypadku braku możliwości spełnienia wymagań rozporządzenia w odniesieniu do instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, stałych urządzeń gaśniczych oraz pasów przeciwpożarowych (§51).
- 12) Skreślono dotychczas funkcjonujący, zawierający bardzo ogólnie sformułowane wymagania, rozdział 11 rozporządzenia, dotyczący zapobiegania powstawaniu innych miejscowych zagrożeń, ze względu na wejście w życie nowej ustawy - Prawo ochrony środowiska, regulującej te zagadnienia.
- 13) Anulowano załącznik nr 2 „Wytyczne w zakresie wyznaczania stref zagrożenia wybuchem” w dotychczasowym rozporządzeniu, ze względu na ustanowienie PN-EN 1127-1:2001 dotyczącej zapobieganiu wybuchowi i ochronie przed wybuchem.
- Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej, tym niemniej uwzględnia zasady wynikające z przepisów tego prawa.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI.

1. Rozporządzenie dotyczy wszystkich uczestników procesu budowlanego, a także właścicieli, użytkowników i zarządzających obiektami budowlanymi. Stanowi też podstawę dla organów Państwowej Straży Pożarnej do działań decyzyjnych związanych z poprawą warunków bezpieczeństwa pożarowego.
2. Projekt w fazie wstępnej poddany był szerokiej konsultacji środowiskowej, co pozwoliło na uzupełnienie i doprecyzowanie szeregu zapisów, a także na wyeliminowanie tych dotychczasowych wymagań, które stały się nieaktualne, bądź nieużyteczne w praktycznym stosowaniu.
3. Rozporządzenie nie rodzi skutków finansowych dla budżetu państwa i nie ma bezpośredniego wpływu na sektor finansów publicznych, czy też rynek pracy. Nie wpłynie ono także na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.
4. Rozporządzenie nie ma zasadniczo wpływu na rozwój regionalny, aczkolwiek wprowadzone zmiany w stosunku do dotychczas obowiązującego w tym zakresie rozporządzenia MSW, dostosowujące je do ogłoszonych nowych warunków techniczno - budowlanych ułatwia stosowanie tych przepisów przy podejmowaniu decyzji w zakresie zagospodarowania przestrzennego miejscowości.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI ¹⁾

z dnia

w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz dróg pożarowych.

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego mają zastosowanie przy budowie i eksploatacji obiektów budowlanych oraz urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę w miastach, wsiach i innych jednostkach osadniczych.

§ 2. Przepisy rozporządzenia w zakresie dróg pożarowych stosuje się przy projektowaniu i budowie, w tym także odbudowie, rozbudowie, nadbudowie, przebudowie oraz przy zmianie sposobu użytkowania obiektów budowlanych.

§ 3. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do dróg pożarowych doprowadzonych do obiektów budowlanych, dla których decyzja o pozwoleniu na budowę została wydana przed dniem wejścia w życie rozporządzenia.

§ 4. Określenia dotyczące obiektów budowlanych użyte w rozporządzeniu należy rozumieć zgodnie z definicjami zawartymi w przepisach techniczno - budowlanych.

§ 5.1. Przepisy rozporządzenia w zakresie zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 4, do:

- 1) jednostek osadniczych: miast i wsi;
- 2) budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz innych obiektów budowlanych o takim przeznaczeniu;
- 3) budynków produkcyjnych i magazynowych oraz innych obiektów przemysłowych;
- 4) obiektów gospodarki rolnej, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 8.

2. Przepisów rozporządzenia, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się do:

- 1) zabudowy kolonijnej wiejskich jednostek osadniczych;
- 2) pojedynczych gospodarstw gospodarki leśnej;
- 3) jednostek osadniczych o liczbie mieszkańców nie przekraczającej 100 osób;
- 4) zlokalizowanych poza granicami jednostek osadniczych: stacji paliw ze zbiornikami podziemnymi, stacji gazu płynnego i stacji obsługi samochodów;
- 5) wolnostojących urządzeń technologicznych związanych z rurociągami dalekosiężnymi służącymi do transportu ropy naftowej i produktów naftowych (liniowe stacje zaworów, zasuw), a także z sieciami gazowymi (armatura zaporowa i upustowa), jeśli powierzchnia zajmowana przez te urządzenia nie przekracza 500 m²;
- 6) schronisk górskich;
- 7) budynków o kubaturze brutto do 2500 m³ lub o powierzchni wewnętrznej do 500 m², znajdujących się poza granicami jednostek osadniczych;
- 8) obiektów budowlanych punktów przyjęciowo - suszarniczych zboża, wykonanych z materiałów niepalnych.

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz.U. Nr 35, poz. 325 i Nr 58, poz. 533)

3. W przypadku braku źródła wody zapewniającego wymagane zapotrzebowanie na wodę do celów przeciwpożarowych, właściwy miejscowo komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej może wskazać, w drodze decyzji, na czas określony, zastępcze źródło wody do celów przeciwpożarowych, w szczególności naturalny lub sztuczny zbiornik wody, studnię lub ciek wodny.

4. Zastępcze źródło wody, o którym mowa w ust. 3, powinno odpowiadać wymaganiom określonym w § 6 ust. 3, a w przypadku cieków wodnych o przepływie wody mniejszym niż $20 \text{ dm}^3/\text{s}$ - mieć dodatkowo zastawkę umożliwiającą spiętrzenie wody.

§ 6.1. Woda do celów przeciwpożarowych w miastach, wsiach i innych jednostkach osadniczych oraz dla obiektów, dla których wymagana jest woda do gaszenia pożaru, powinna być dostępna z urządzeń służących do zaopatrywania w nią ludności, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli w miastach, wsiach i innych jednostkach osadniczych zasoby wody przeznaczonej dla ludności, dostarczanej wodociągami, nie zapewniają wymaganego zapotrzebowania do celów przeciwpożarowych, powinno być wykonane co najmniej jedno z następujących, uzupełniających źródeł wody, znajdujące się w odległości nie większej niż 250 m od skrajnej zabudowy jednostki osadniczej lub chronionego obiektu budowlanego:

- 1) studnia o wydajności nie mniejszej niż $10 \text{ dm}^3/\text{s}$;
- 2) punkt czerpania wody przy naturalnym lub sztucznym zbiorniku wodnym o pojemności zapewniającej odpowiedni zapas wody, przyjmując jako równoważność dla $1 \text{ dm}^3/\text{s}$ wydajności wodociągu 10 m^3 zapasu wody, albo na cieku wodnym o stałym przepływie wody nie mniejszym niż $20 \text{ dm}^3/\text{s}$ przy najniższym stanie wód;
- 3) przeciwpożarowy zbiornik wodny spełniający wymagania Polskiej Normy.

3. Uzupełniające źródło wody, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, powinno zapewniać możliwość pobierania wody z głębokości nie większej niż 6 m, licząc od osi pompy, i być wyposażone w:

- 1) studzienkę ssawną lub inne urządzenie umożliwiające pobór wody, zabezpieczone przed zamuleniem i zamarzaniem;
- 2) stanowisko czerpania wody wraz z dojazdem.

4. Zapotrzebowanie na wodę do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru dla jednostki osadniczej określa tabela:

L. p.	Liczba mieszkańców jednostki osadniczej	Wydajność wodociągu dm^3/s	Równoważny zapas wody w zbiorniku m^3
1	do 5 000	10	100
2	5 001 ÷ 10 000	15	150
3	10 001 ÷ 25 000	20	200
4	25 001 ÷ 10 0000	40	400
5	ponad 10 0000	60	600

5. Dopuszcza się ustalanie zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych dla dzielnic i osiedla w jednostce osadniczej odrębnie, pod warunkiem oddzielenia ich od innych dzielnic i osiedli pasami niezabudowanego terenu o szerokości co najmniej 100 m, na którym dopuszcza się drzewostan liściasty lub mieszany składający się co najmniej w 50% z drzew liściastych.

6. Dopuszcza się przy rozbudowie istniejącej sieci wodociągowej, w jednostce osadniczej o liczbie mieszkańców nie przekraczającej 2 000, wydajność wodociągu $5 \text{ dm}^3/\text{s}$, gdyby do uzyskania wydajności wymaganej dla tej sieci konieczna byłaby jej przebudowa.

§ 7.1. Woda do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego, oraz innych obiektów budowlanych o takim przeznaczeniu, powinna być zapewniona w następującej ilości:

- 1) dla budynku o kubaturze brutto do 2500 m³ lub o powierzchni wewnętrznej do 500 m², położonego na terenie jednostki osadniczej - 10 dm³/s z co najmniej jednego hydrantu o średnicy 80 mm lub zapas wody 100 m³ w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym;
- 2) dla budynków nie wymienionych w pkt. 1 - 20 dm³/s łącznie z co najmniej dwóch hydrantów o średnicy 80 mm lub zapas wody 200 m³ w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym;
- 3) dla obiektów budowlanych nie będących budynkami, w których znajduje się strefa pożarowa przeznaczona do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób na powierzchni do 2000 m² - 10 dm³/s z co najmniej jednego hydrantu o średnicy 80 mm lub zapas wody 100 m³ w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym.

2. Dopuszcza się uzupełnienie brakującej ilości wody, wymaganej w ust. 1, z innych źródeł, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1 i 2.

3. Jeżeli w budynku użyteczności publicznej o kubaturze brutto powyżej 2500 m³ lub o powierzchni wewnętrznej powyżej 500 m² znajdują się pomieszczenia magazynowe o łącznej powierzchni w jednej strefie pożarowej przekraczającej 250 m² i średniej gęstości obciążenia ogniowego przekraczającej 1000 MJ/m², to zapotrzebowanie na wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru należy określać jak dla obiektu przemysłowego, biorąc pod uwagę te pomieszczenia magazynowe.

§ 8.1. Woda dla obiektów przemysłowych, w ilości zapewniającej jej wymagane zapotrzebowanie do celów przeciwpożarowych, powinna być dostępna z urządzeń służących do jej dostarczania do celów sanitarnych i technologicznych lub z innych zasobów wodnych służących do tego celu, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli w obiektach przemysłowych zasoby wody do celów sanitarnych i technologicznych nie zapewniają wymaganego zapotrzebowania do celów przeciwpożarowych, wykorzystuje się urządzenia służące do dostarczania wody do jednostek osadniczych lub uzupełniające źródła wody, o których mowa w § 6 ust. 2.

3. Ilość wody do celów przeciwpożarowych dla obiektów przemysłowych, z wyjątkiem wymienionych w ust. 4 - 8, w zależności od powierzchni wchodzących w ich skład stref pożarowych oraz gęstości obciążenia ogniowego w tych strefach, jest ustalana według poniższej tabeli, przy czym podstawą do określenia ilości wody wymaganej dla obiektu jest ta strefa pożarowa, która wymaga jej największej ilości:

Gęstość obciążenia ogniowego, MJ/m ²		Powierzchnia strefy pożarowej, m ²						
		po- wyżej	500	1 000	2 000	3 000	4 000	5 000
	do	500	1 000	2 000	3 000	4 000	5 000	
		Wydajność wodociągu, dm ³ /s						
	200	10	10	10	10	15	15	20
200	500	10	10	20	20	30	30	40
500	1 000	10	10	20	20	30	30	40
1 000	2 000	10	20	20	30	30	40	40
2 000	4 000	20	20	30	30	30	40	50
4 000		20	30	30	40	40	50	60

4. Ilość wody do celów przeciwpożarowych dla zbiorników z produktami naftowymi, w tym z cieczami palnymi o temperaturze zapłonu do 61°C oraz z cieczami palnymi o temperaturze zapłonu do 100°C podgrzewanymi powyżej temperatury zapłonu, a także z gazem płynnym, określa się zgodnie z przepisami warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych.

5. Ilość wody do celów przeciwpożarowych dla zbiorników z produktami naftowymi nie wymienionymi w ust. 4 oraz z cieczami i gazami palnymi nie będącymi produktami naftowymi, określa się według poniższej tabeli:

Zbiorniki (z wyłączeniem podziemnych i przenośnych)					
z cieczami palnymi o temperaturze zapłonu poniżej 100°C			z gazami palnymi		
pojemność ogólna m ³		wydajność wodociągu dm ³ /s	pojemność ogólna m ³		wydajność wodociągu dm ³ /s
powyżej	do		powyżej	do	
200	1 000	10		10 000	10
1 000	5 000	15	10 000	100 000	15
5 000	30 000	20	100 000		20
30 000	100 000	25			
100 000	200 000	30			
200 000		40			

6. Ilość wody do celów przeciwpożarowych dla urządzeń technologicznych oraz składów i magazynów z cieczami i gazami palnymi, zlokalizowanych poza budynkami, określa się według poniższej tabeli:

Urządzenia technologiczne oraz składy i magazyny z gazami palnymi i cieczami o temperaturze zapłonu poniżej 100°C		
zajmowana powierzchnia m ²		wydajność wodociągu dm ³ /s
powyżej	do	
	500	10
500	1 000	20
1 000	2 000	30
2 000		40

7. Ilość wody do celów przeciwpożarowych dla silosów, komór i zasobników ze stałymi sypkimi materiałami palnymi oraz dla zbiorników z cieczami palnymi o temperaturze zapłonu powyżej 100°C ustala się na 10 dm³/s wydajności wodociągu.

8. Ilość wody do celów przeciwpożarowych dla garaży otwartych o powierzchni strefy pożarowej ponad 3000 m² ustala się na 20 dm³/s wydajności wodociągu.

9. Dopuszcza się zmniejszenie ilości wody do zewnętrznego gaszenia pożaru, o której mowa w ust. 3, 5, 6 i 8, dla stref pożarowych chronionych stałymi urządzeniami gaśniczymi wodnymi i pianowymi o:

- 1) 50 % - z zastosowaniem urządzeń tryskaczowych, urządzeń zraszaczowych gaśniczych lub sieci stałych działek gaśniczych;
- 2) 75 % - z zastosowaniem urządzeń gaśniczych pianowych;

przy czym łączne zapotrzebowanie na wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru i zasilania urządzeń gaśniczych nie może być mniejsze niż ilość wody określona według zasad określonych odpowiednio w ust. 3, 5, 6 i 8.

10. Wydajność wodociągu lub zapas wody wykorzystywane jednocześnie do zewnętrznego gaszenia pożaru oraz do zasilania urządzeń gaśniczych i zabezpieczających, oblicza się ustalając zbiorcze zapotrzebowanie wody do celów przeciwpożarowych według następujących zasad:

- 1) z zastosowaniem urządzeń zraszaczowych zabezpieczających - jako sumę ilości wody potrzebnej do zasilania tych urządzeń i ilości wody do zewnętrznego gaszenia pożaru;
- 2) z zastosowaniem urządzeń tryskaczowych i zraszaczowych gaśniczych oraz sieci stałych działek gaśniczych - jako sumę ilości wody potrzebnej do zasilania tych urządzeń gaśniczych i ilości wody do zewnętrznego gaszenia pożaru, zmniejszonej do 50 %;
- 3) z zastosowaniem urządzeń gaśniczych pianowych ustala się jako sumę ilości wody potrzebnej do zasilania urządzeń gaśniczych pianowych i ilości wody do zewnętrznego gaszenia pożaru, zmniejszonej do 25 %.

11. Wodociąg znajdujący się w obiekcie przemysłowym, który pokrywa zapotrzebowanie wody nie tylko do celów przeciwpożarowych, powinien mieć ogólną wydajność pokrywającą zapotrzebowanie na wodę do celów:

- 1) przeciwpożarowych, według zasad, o których mowa w ust. 10;
 - 2) sanitarnych (bytowo-gospodarczych) ograniczonych do 15%;
 - 3) przemysłowych, ograniczonych do niezbędnej obsługi urządzeń technologicznych;
- przy czym sieci wodociągowe przeznaczone do poboru wody do celów przeciwpożarowych w obiektach przemysłowych powinny zapewniać obliczoną maksymalną wydajność co najmniej przez 2 godziny.

12. Woda do celów przeciwpożarowych dla obiektów gospodarki rolnej powinna być zapewniona z sieci wodociągowej przeciwpożarowej, w następujących ilościach:

- 1) dla obiektów o powierzchni strefy pożarowej od 1000 m² do 2000 m² - co najmniej 10 dm³/s wydajności wodociągu;
- 2) dla obiektów o powierzchni strefy pożarowej ponad 2000 m² - co najmniej 15 dm³/s wydajności wodociągu.

13. Jeżeli wydajność sieci wodociągowej jest mniejsza od wymaganej zgodnie z ust. 3, 5 - 8 i 12, powinien być zapewniony uzupełniający zapas wody w zbiornikach przeciwpożarowych, technologicznych lub naturalnych, przystosowanych do poboru wody przez pompy pożarnicze:

- 1) dla obiektów przemysłowych wymienionych w ust. 3 - w ilości równej iloczynowi brakującej wydajności wodociągu przez czas trwania pożaru przewidziany dla rozpatrywanej strefy pożarowej, ustalony w Polskiej Normie dotyczącej obliczania gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczania względnego czasu trwania pożaru;
- 2) dla urządzeń technologicznych i zbiorników, o których mowa w ust. 5 - 7 oraz garaży, o których mowa w ust. 8 i obiektów gospodarki rolnej, o których mowa w ust. 12 - w ilości wynikającej z warunku równowartości 1 dm³/s wydajności wodociągu i 10 m³ zapasu wody.

14. Dopuszcza się uzupełnienie brakującej ilości wody, wymaganej w ust. 3, 5 - 8 i 12, ze studni lub z cieków wodnych, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1 i 2.

§ 9.1. Sieć wodociągowa przeciwpożarowa powinna być zasilana w wodę z pompowni przeciwpożarowej, zbiornika wieżowego, studni lub innych urządzeń, zapewniających wymaganą wydajność i ciśnienie na najbardziej niekorzystnie położonych hydrantach zewnętrznych, przez co najmniej 2 godziny.

2. Wymagania dla pompowni przeciwpożarowych określają przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

3. Sieć wodociągowa przeciwpożarowa powinna być wykonana jako sieć obwodowa. Dopuszcza się budowę sieci wodociągowej rozgałęzieniowej poza obszarami miejskimi oraz tam, gdzie ogólne zapotrzebowanie na wodę do celów przeciwpożarowych nie przekracza $20 \text{ dm}^3/\text{s}$.

4. Dopuszcza się budowę odgałęzień z sieci obwodowej w celu zasilania hydrantów zewnętrznych.

5. W przypadku, gdy ogólne zapotrzebowanie na wodę do celów przeciwpożarowych przekracza $30 \text{ dm}^3/\text{s}$, sieć obwodowa powinna być zasilana dwoma przewodami usytuowanymi w możliwie największej odległości od siebie.

6. Sieć wodociągowa, dla której zapotrzebowanie na wodę do gaszenia pożaru przekracza $20 \text{ dm}^3/\text{s}$, powinna być tak projektowana i budowana, aby możliwe było jednoczesne pobieranie wody z dwóch sąsiednich hydrantów zewnętrznych.

7. Nominalne średnice przewodów wodociągowych, na których przewiduje się instalowanie hydrantów zewnętrznych, powinny wynosić co najmniej:

- 1) DN 100 - w sieci obwodowej;
- 2) DN 125 - w sieci rozgałęzieniowej;
- 3) w odgałęzieniach sieci obwodowej – według obliczeń hydraulicznych;
- 4) DN 80 – przy rozbudowie lub modernizacji istniejącego wodociągu o wydajności $5 \text{ dm}^3/\text{s}$ w jednostce osadniczej o liczbie mieszkańców nie przekraczającej 2 000.

8. Na sieci wodociągowej przeciwpożarowej powinny być stosowane hydranty zewnętrzne nadziemne o średnicy nominalnej DN 80. Dopuszcza się stosowanie hydrantów podziemnych o średnicy nominalnej DN 80 w przypadkach, gdy stosowanie hydrantów nadziemnych jest szczególnie utrudnione lub niewskazane, na przykład ze względu na powodowanie utrudnień w ruchu.

9. W obiekcie przemysłowym, w którym wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru przekracza $30 \text{ dm}^3/\text{s}$, w zakładach rafineryjnych i petrochemicznych oraz na magistralnym przewodzie wodociągowym powinny być stosowane hydranty nadziemne o średnicy nominalnej DN 100.

10. Hydranty zewnętrzne zainstalowane na sieci wodociągowej przeciwpożarowej powinny być od niej odcinane zasuwami w sposób umożliwiający ich odłączanie od sieci. Zasuwki powinny znajdować się w odległości co najmniej 1 m od hydrantu i pozostawać w położeniu otwartym.

11. Hydranty zewnętrzne na sieci wodociągowej przeciwpożarowej powinny być rozmieszczone wzdłuż dróg i ulic oraz przy ich skrzyżowaniach, przy zachowaniu odległości:

1) między hydrantami	- do 150 m;
2) od krawędzi drogi lub ulicy	- do 15 m;
3) od chronionego budynku lub obiektu budowlanego	- do 75 m;
4) od ściany budynku	- co najmniej 5 m.

12. Poza obszarami miejskimi odległość między hydrantami powinna być dostosowana do gęstości istniejącej i planowanej zabudowy.

13. Wydajność nominalna hydrantu zewnętrznego, przy ciśnieniu nominalnym 0,2 MPa mierzonym na zaworze hydrantowym podczas poboru wody, powinna wynosić co najmniej:

1) nadziemnego o średnicy nominalnej DN 80	- $10 \text{ dm}^3/\text{s}$;
2) nadziemnego o średnicy nominalnej DN 100	- $15 \text{ dm}^3/\text{s}$;
3) podziemnego o średnicy nominalnej DN 80	- $10 \text{ dm}^3/\text{s}$.

14. Dopuszcza się nominalną wydajność 5 dm³/s przy ciśnieniu nominalnym 0,1 MPa dla hydrantów zewnętrznych nadziemnych i podziemnych o średnicy nominalnej DN 80 w sieci wodociągowej, o której mowa w § 6 ust. 6.

15. Hydranty zewnętrzne powinny być co najmniej raz w roku poddawane przeglądom i konserwacji przez właściciela sieci wodociągowej przeciwpożarowej.

§ 10.1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy spełnienie wymagań dotyczących przeciwpożarowego zapotrzebowania wodnego jest niemożliwe ze względu na lokalne uwarunkowania, dopuszcza się stosowanie rozwiązań zamiennych, uzgodnionych z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, zapewniających nie pogorszenie warunków bezpieczeństwa pożarowego.

2. Wymagania dotyczące projektowania i budowy sieci wodociągowych, przeciwpożarowych zbiorników wodnych wraz ze stanowiskami czerpania wody oraz dojazdów do nich, określają Polskie Normy z tego zakresu.

§ 11.1. Droga pożarowa o utwardzonej nawierzchni, umożliwiająca dojazd o każdej porze roku pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego powinna być doprowadzona do:

- 1) budynku zawierającego strefę pożarową ZL I lub ZL II;
- 2) budynku należącego do grupy wysokości: średniowysokie, wysokie lub wysokościowe, zawierającego strefę pożarową ZL III, ZL IV lub ZL V;
- 3) budynku zawierającego strefę pożarową PM oraz do strefy pożarowej poza budynkiem, obejmującej urządzenia technologiczne, plac składowy lub wiatę, jeżeli gęstość obciążenia ogniowego wymienionych stref pożarowych przekracza 500 MJ/m² i zachodzi co najmniej jeden z warunków:
 - a) powierzchnia strefy pożarowej przekracza 1000 m²;
 - b) występuje pomieszczenie zagrożone wybuchem;
- 4) budynku niskiego:
 - a) zawierającego strefę pożarową ZL III o powierzchni przekraczającej 1000 m², obejmującą kondygnację nadziemną inną niż pierwsza, lub
 - b) zawierającego strefę pożarową ZL V i mającego ponad 50 miejsc noclegowych;
- 5) obiektu budowlanego innego niż budynek, przeznaczony do użyteczności publicznej lub zamieszkania zbiorowego, w którym przewiduje się możliwość jednoczesnego przebywania w strefie pożarowej ponad 50 osób;
- 6) stanowiska czerpania wody do celów przeciwpożarowych.

2. Droga pożarowa powinna przebiegać wzdłuż dłuższego boku budynku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 - 3, a w przypadku gdy szerokość budynku jest większa niż 60 m - z jego dwóch stron, przy czym bliższa krawędź drogi pożarowej powinna być oddalona od ściany budynku o 5 - 15 m, a pomiędzy tą drogą i ścianą budynku nie powinny występować stałe elementy zagospodarowania terenu o wysokości przekraczającej 3 m lub drzewa.

3. Obiekty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - 5, powinny mieć połączenie z drogą pożarową, utwardzonym dojściem o szerokości minimalnej 1,5 m i długości nie większej niż 50 m, tych wyjść ewakuacyjnych z obiektu, poprzez które jest możliwy dostęp, bezpośrednio lub drogami ewakuacyjnymi, do każdej strefy pożarowej.

4. Każdy dźwig dla ekip ratowniczych w budynku powinien mieć połączenie z drogą pożarową dojściem, o którym mowa w ust. 3, przy czym wymieniona długość dojścia obejmuje również drogę ewakuacyjną w budynku, o szerokości określonej w przepisach techniczno - budowlanych.

5. Wymagania, o których mowa w ust. 2, nie obowiązują, gdy są spełnione następujące warunki:
- 1) w budynku o więcej niż 3 kondygnacjach nadziemnych, na każdej kondygnacji powyżej trzeciej nadziemnej, do wysokości 25 m, każda klatka schodowa ma okno umożliwiające dostęp ekip ratowniczych z zewnątrz przez otwór o dolnej krawędzi położonej nie wyżej niż 90 cm nad poziomem posadzki oraz o wysokości i szerokości odpowiednio co najmniej 110 cm i 60 cm, lub ma dojście do takiego okna poziomą drogą ewakuacyjną o długości nie większej niż 50 m;
 - 2) droga pożarowa jest doprowadzona do budynku tak, że jej najbliższa krawędź jest oddalona o 5 - 10 m od rzutu pionowego na poziom terenu każdego z okien, o których mowa w pkt. 1, a pomiędzy tą drogą i wymienionymi oknami nie występują stałe elementy zagospodarowania terenu o wysokości przekraczającej 3 m lub drzewa;
 - 3) okno, o którym mowa w pkt 1 jest oznakowane od wewnątrz znakiem bezpieczeństwa „nie zastawiać”, a z zewnątrz – znakiem bezpieczeństwa odpowiednim do sposobu, w jaki można uzyskać dostęp do wnętrza budynku, zgodnie z Polską Normą dotyczącą znaków bezpieczeństwa;
 - 4) w budynku o nie więcej niż 3 kondygnacjach nadziemnych połączenie z drogą pożarową, utwardzonym dojściem o szerokości minimalnej 1,5 m i długości nie większej niż 30 m, mają te wyjścia ewakuacyjne z budynku, poprzez które jest możliwy dostęp, bezpośrednio lub drogami ewakuacyjnymi, do każdej strefy pożarowej.
6. Droga pożarowa powinna umożliwić przejazd pojazdu bez zawracania lub być zakończona: objazdem pętlicowym, placem manewrowym o wymiarach co najmniej 20×20 m, albo w sposób równorzędny. Wymaganie to nie dotyczy końcowego odcinka drogi pożarowej o długości do 15 m.
7. Najmniejszy promień zewnętrzny łuku drogi pożarowej powinien wynosić co najmniej 11 m.
8. Wymaganie, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 nie dotyczy stanowisk czerpania wody do celów przeciwpożarowych, służących wyłącznie zabezpieczeniu przeciwpożarowemu lasów.
- § 12.1. Minimalna szerokość drogi pożarowej powinna wynosić 4 m, a jej nachylenie podłużne nie powinno przekraczać 5%:
- 1) na całej długości budynku, o którym mowa w § 11 ust. 2, oraz na odcinku 10 m przed i za tym budynkiem;
 - 2) na odcinku 15 m od miejsc doprowadzenia jej do budynku, o których mowa w § 11 ust. 5 pkt 2.
2. W obrębie miasta oraz na terenie działki, na której usytuowany jest obiekt, o którym mowa w § 11 ust. 1 pkt 3, minimalna szerokość drogi pożarowej, z zastrzeżeniem ust. 1, powinna wynosić 3,5 m, jej nośność - 200 kN, a dopuszczalny nacisk na oś - 100 kN.
3. Na terenach nie wymienionych w ust. 2, minimalna szerokość drogi pożarowej, z zastrzeżeniem ust. 1, powinna wynosić 3 m, jej nośność - 100 kN, a dopuszczalny nacisk na oś - 50 kN.
4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy spełnienie wymagań dotyczących drogi pożarowej do obiektu budowlanego jest niemożliwe ze względu na lokalne uwarunkowania, dopuszcza się stosowanie rozwiązań zamiennych, uzgodnionych z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, które zapewnią nie pogorszenie warunków bezpieczeństwa pożarowego tego obiektu.

§ 13.1. Przejazdy na dziedzińce i inne tereny obudowane powinny odpowiadać następującym warunkom:

- 1) wysokość przejazdu w świetle powinna wynosić co najmniej 4,2 m, a w budownictwie jednorodzińnym 3,2 m;
- 2) szerokość przejazdu w świetle powinna wynosić co najmniej 3,6 m, w tym szerokość jezdni co najmniej 3 m;
- 3) odległość między przejazdami na jeden dziedziniec nie może być większa niż 150 m.

2. W przejazdach, których jezdnie są oddzielone od chodników słupami lub ścianami, jezdnie powinna mieć szerokość co najmniej 3,6 m.

3. Jeżeli przejazd jest wykorzystywany jako stałe przejście dla pieszych, powinien być w nim zapewniony chodnik o szerokości co najmniej 1 m.

§ 14. Wiadukty, estakady, przejścia i inne podobne urządzenia, usytuowane ponad drogami pożarowymi, powinny mieć prześwit o szerokości co najmniej 4,5 m i wysokość w świetle co najmniej 4,5 m.

§ 15. Na teren ogrodzony o powierzchni przekraczającej 5 ha, na którym znajdują się obiekty wymienione w § 11 ust. 1, oraz na place targowe i wystawowe należy zapewnić co najmniej dwa wjazdy odległe od siebie co najmniej o 75 m.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem *(wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej)*.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

UZASADNIENIE

Przedstawione w projekcie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz dróg pożarowych, zastąpi obowiązujące rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 stycznia 1999 r. w sprawie określenia szczegółowych wymagań w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, ratownictwa technicznego, chemicznego, ekologicznego lub medycznego oraz warunków, jakim powinny odpowiadać drogi pożarowe (Dz.U. Nr 7, poz. 64). Wprowadzane zmiany i uzupełnienia wynikają z konieczności skorelowania dotychczas obowiązujących w tym zakresie przepisów z przepisami nowego rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690), którego postanowienia wchodzi w życie z dniem 16 grudnia 2002r., a także ze zniesienia obowiązku stosowania niektórych Polskich Norm wymienionych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 lutego 2002 r. w sprawie wprowadzenia obowiązku stosowania Polskich Norm dotyczących ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 18, poz. 182 i Nr 56, poz. 516). Wiąże się to z wprowadzeniem do przedmiotowego rozporządzenia niektórych ustaleń norm dotyczących ochrony przeciwpożarowej budynków w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, tj.: PN-B-02864: 1997 „Zasady obliczania zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru” i PN-B-02863:1997 „Sieć wodociągowa przeciwpożarowa” oraz PN-82/B-02857 „Przeciwpożarowe zbiorniki wodne. Wymagania ogólne.”.

Najważniejsze proponowane w rozporządzeniu zmiany w części dotyczącej przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, dotyczą:

- 1) wprowadzenia wykazu obiektów, dla których wymagane jest zapewnienie zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru, wraz z wyszczególnieniem tych obiektów, których te wymagania nie dotyczą - § 5 ust. 1 i 2,
- 2) określenia możliwości i warunków stosowania zastępczych źródeł wody do celów przeciwpożarowych - § 5 ust. 3 i 4,
- 3) doprecyzowania zapisów wymagań dotyczących uzupełniających źródeł wody do celów przeciwpożarowych - § 6 ust. 2 i 3,
- 4) określenia wymaganego zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru dla jednostek osadniczych - § 6 ust. 4 - 6,
- 5) określenia wymaganego zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych dla obiektów użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego - § 7 ust. 1 - 3,
- 6) określenia wymaganej ilości wody do celów przeciwpożarowych dla obiektów przemysłowych - § 8, w tym dla:
 - stref pożarowych produkcyjno - magazynowych (ust. 3),
 - zbiorników z produktami naftowymi (odesłanie do przepisu odrębnego - ust. 4),
 - zbiorników z cieczami i gazami palnymi nie będącymi produktami naftowymi (ust. 5),
 - urządzeń technologicznych zlokalizowanych poza budynkami oraz składów i magazynów z cieczami i gazami palnymi (ust. 6),
 - silosów, komór i zasobników ze stałymi sypkimi materiałami palnymi oraz dla zbiorników z cieczami palnymi o temperaturze zapłonu powyżej 100°C (ust. 7),
 - garaży otwartych o powierzchni strefy pożarowej ponad 3000 m² (ust. 8),
- 7) warunków dopuszczalności zmniejszania ilości wody do zewnętrznego gaszenia pożaru dla obiektów przemysłowych, zasad ustalania zbiorczego zapotrzebowania wody do celów przeciwpożarowych oraz wymagań dla ogólnej wydajności wodociągu na terenie obiektu przemysłowego - § 8 ust. 9 - 11,

- 8) określenia wymaganego zapotrzebowania na wodę do celów przeciwpożarowych dla obiektów gospodarki rolnej - § 8 ust. 12,
- 9) określenia wymagań dla sieci wodociągowych przeciwpożarowych zapewniających wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru - § 9 ust. 1 - 7,
- 10) określenia wymagań dla hydrantów zewnętrznych - § 9 ust. 8 - 15,
- 11) określenia dopuszczalnej odległości pomiędzy hydrantami zewnętrznymi oraz hydrantów zewnętrznych na sieci wodociągowej przeciwpożarowej od drogi lub ulicy i od chronionego obiektu - § 9 ust. 12,
- 12) określenia obowiązku poddawania hydrantów zewnętrznych przeglądom i konserwacji - § 9 ust. 16,
- 13) dopuszczalności stosowania rozwiązań zamiennych dotyczących przeciwpożarowego zapotrzebowania wodnego - § 10 ust. 1.

Zmiany w stosunku do aktualnie obowiązujących wymagań, w odniesieniu do dróg pożarowych, przewidują m.in.:

- 1) jednoznaczne określenie zakresu stosowania przepisów, dostosowanych do odnośnych zapisów nowego rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie - § 2 i § 3,
- 2) rozszerzenie wykazu obiektów, do których powinna być doprowadzona droga pożarowa, spełniająca złagodzone wymagania, o niektóre obiekty budowlane nie będące budynkami, o budynki niskie zamieszkania zbiorowego o ponad 50 miejscach noclegowych, oraz budynki użyteczności publicznej, w których funkcja ta jest realizowana na kondygnacji wyższej niż pierwsza nadziemna - § 11 ust. 1 pkt 4 i 5,
- 3) wprowadzenie obowiązku zapewnienia połączenia z drogą pożarową wyjść ewakuacyjnych z budynku objętego wymaganiem doprowadzenia drogi pożarowej, za pomocą utwardzonego dojścia - § 11 ust. 3,
- 4) wprowadzenie możliwości alternatywnego doprowadzenia drogi pożarowej do budynku - bezpośrednio do miejsc, w których znajdują się wyjścia ewakuacyjne oraz oznakowane okna umożliwiające dostęp ekip ratowniczych z zewnątrz - § 11 ust. 5,
- 5) dopuszczenie, by końcowy odcinek drogi pożarowej o długości do 15 m nie zapewniał możliwości zawracania - § 11 ust. 6.
- 6) ograniczenie nachylenia podłużnego drogi pożarowej do 5 % w pobliżu chronionego budynku - § 12 ust. 1,

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej, tym niemniej uwzględnia zasady wynikające z przepisów tego prawa.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI.

1. Rozporządzenie dotyczy wszystkich uczestników procesu budowlanego, a także właścicieli, użytkowników i zarządzających obiektami budowlanymi. Stanowi też podstawę dla organów Państwowej Straży Pożarnej do działań decyzyjnych związanych z poprawą warunków bezpieczeństwa pożarowego.
2. Projekt w fazie wstępnej poddany był szerokiej konsultacji środowiskowej, która umożliwiła zebranie i uwzględnienie szeregu uwag wynikających z dotychczasowych doświadczeń stosowania przepisów w tym zakresie.
3. Rozporządzenie nie rodzi skutków finansowych dla budżetu państwa i nie ma bezpośredniego wpływu na sektor finansów publicznych, czy też rynek pracy. Nie wpłynie ono także na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

4. Poprzez wprowadzenie nowych uregulowań, rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na rozwój regionalny - w zakresie urbanistyczno - architektonicznym, poprzez umożliwienie bardziej elastycznego podejścia przy projektowaniu nowych obiektów budowlanych, dzięki stosowaniu rozwiązań wariantowych w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz dróg pożarowych, przy zachowaniu wymaganego poziomu bezpieczeństwa pożarowego. Jest to szczególnie istotne w przypadku obiektów budowlanych na niewielkich działkach, położonych w zabudowie śródmiejskiej dużych miast.

**Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji¹⁾
z dnia.....**

w sprawie trybu przyznawania świadczeń odszkodowawczych strażakom jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz członkom ochotniczej straży pożarnej, którzy w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach doznali uszczerbku na zdrowiu lub ponieśli szkodę w mieniu

Na podstawie art. 26 ust. 9 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229), zarządza się, co następuje:

§1.

Przepisy rozporządzenia stosuje się przy ustalaniu prawa i wypłacie świadczeń strażakom jednostek ochrony przeciwpożarowej lub członkom ich rodzin o których mowa w art. 15 pkt 1a – 5 i 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej lub członkom ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej odpowiednio „osobami poszkodowanymi”.

§ 2.

1. Właściwymi organami odszkodowawczymi do przyznawania świadczeń osobom poszkodowanym, o których mowa w § 1, które w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach doznały uszczerbku na zdrowiu są:
 - 1) osoby fizyczne lub prawne, które ponoszą koszty utrzymania właściwych jednostek ochrony przeciwpożarowej w stosunku do członków tych jednostek,
 - 2) komendanci powiatowi (miejscy) Państwowej Straży Pożarnej w stosunku do strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej, włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, które funkcjonują na terenie ich działania,
 - 3) komendanci powiatowi (miejscy) Państwowej Straży Pożarnej w stosunku do członków ochotniczych straży pożarnych, włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, które funkcjonują na terenie ich działania,
 - 4) w sprawach rent – organy rentowe w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach.
2. W odniesieniu do poszkodowanych, o których mowa w § 1, właściwy uprawniony organ odszkodowawczy Państwowej Straży Pożarnej kieruje poszkodowanych oraz dokumentację powypadkową do właściwych komisji lekarskich resortu spraw wewnętrznych i administracji.

§ 3.

1. Właściwy uprawniony organ odszkodowawczy Państwowej Straży Pożarnej bada i ocenia całokształt sprawy na podstawie zebranych dowodów i wniosku poszkodowanego.
2. W razie śmierci poszkodowanego właściwy uprawniony organ odszkodowawczy Państwowej Straży Pożarnej jest obowiązany ustalić wszystkich członków rodziny uprawnionych do odszkodowania.

§ 4.

Właściwy uprawniony organ odszkodowawczy Państwowej Straży Pożarnej wszczyna postępowanie z urzędu w razie:

- 1) śmierci poszkodowanego w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeń,
- 2) doznania przez poszkodowanego trwałego uszczerbku na zdrowiu w skutek wypadku lub choroby w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach.

§ 5.

1. W razie ustalenia, że wypadek któremu uległ poszkodowany, jest wypadkiem pozostającym w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach, właściwy organ odszkodowawczy kieruje poszkodowanego do właściwej komisji lekarskiej służby zdrowia resortu spraw wewnętrznych i administracji w celu ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu wskutek tego wypadku.
2. W razie śmierci osoby poszkodowanej właściwy organ odszkodowawczy zwraca się niezwłocznie do komisji, o której mowa w ust. 1, z wnioskiem o ustalenie, czy śmierć pozostaje w związku z wypadkiem lub chorobą, o których mowa w §4 ust. 1.

§6.

Prawo do jednorazowego odszkodowania należnego poszkodowanemu, który doznał trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się na podstawie:

- 1) protokołu powypadkowego, sporządzonego przez komisję powypadkową na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz sposobu ich dokumentowania, a także zakresu informacji zamieszczanych w rejestrze wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 115, poz. 744) z zastrzeżeniem, że w odniesieniu do poszkodowanych członków OSP protokół powypadkowy sporządzany jest przez komisję w skład, której wchodzi prezes właściwej ochotniczej straży pożarnej, komendant gminny ochrony przeciwpożarowej (jeżeli funkcjonuje) oraz pracownik służby bhp właściwego terytorialnie urzędu gminy, a zatwierdza przewodniczący zarządu gminy,
- 2) orzeczenia komisji lekarskiej służby zdrowia resortu spraw wewnętrznych, ustalającej stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu poszkodowanego w związku z jego udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach,
- 3) wniosku poszkodowanego.

§ 7.

Prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci poszkodowanego należnego małżonkowi zmarłego poszkodowanego ustala się na podstawie:

- 1) protokołu powypadkowego, o którym mowa w § 6 pkt 1,
- 2) orzeczenia komisji lekarskiej służby zdrowia resortu spraw wewnętrznych i administracji stwierdzającego, że śmierć poszkodowanego ma związek z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach,
- 3) odpisu aktu małżeństwa,
- 4) wniosku osoby uprawnionej do odszkodowania.

§ 8.

Prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci poszkodowanego należnego członkom rodziny zmarłego poszkodowanego ustala się na podstawie:

- 1) protokołu powypadkowego, o którym mowa w § 6 pkt 1,
- 2) orzeczenia komisji lekarskiej służby zdrowia resortu spraw wewnętrznych i administracji stwierdzającego, że śmierć poszkodowanego ma związek z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach,
- 3) dokumentów urzędowych potwierdzających pokrewieństwo ze zmarłym poszkodowanym,
- 4) wniosku osoby (osób) uprawnionych do odszkodowania .

§ 9.

1. Prawo do renty z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy poszkodowanego przyznają organy, o których mowa w § 2 ust. 1 w trybie przepisów o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
2. Prawo do renty rodzinnej dla członków rodziny osoby poszkodowanej, która zmarła w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach przyznają organy, o których mowa w § 2 ust. 1 w trybie przepisów o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

§ 10.

1. Jednorazowe odszkodowania dla poszkodowanych ustalane są na zasadach i w trybie jak dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej w wysokości kwot ustalanych na podstawie przepisów o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.
2. Do sposobu ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu osoby poszkodowanej, albo związku śmierci tej osoby z wypadkiem, a także właściwości organów, trybu przyznawania i wypłaty odszkodowania, stosuje się odpowiednio przepisy o odszkodowaniach przysługujących w związku ze służbą w Państwowej Straży Pożarnej.
3. Jednorazowe odszkodowania dla poszkodowanych członków jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego wypłacane są

§ 11.

1. Właściwy uprawniony organ odszkodowawczy wydaje decyzje w sprawie świadczeń, o których mowa w § 6 - 8 w terminie 14 dni od zebrania stosownych dowodów, o których mowa w § 6- 8.
2. Decyzja powinna zawierać:
 - 1) podstawę prawną rozstrzygnięcia,
 - 2) określenie wysokości:
 - a) jednorazowego odszkodowania pieniężnego i sposób jego obliczenia,
 - b) odszkodowania przysługującego każdemu z uprawnionych członków rodziny zmarłego poszkodowanego,
 - 3) uzasadnienie,
 - 4) pouczenie o środkach odwoławczych.
3. Od decyzji o której mowa w ust. 1 przysługuje zainteresowanemu odwołanie do właściwego sądu, według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

§ 12.

1. Odwołanie w sprawach decyzji dotyczących odszkodowań i rent wnosi się na piśmie za pośrednictwem organu, który wydał decyzję, w terminie 1 miesiąca od doręczenia decyzji.

2. Właściwy organ odszkodowawczy przesyła niezwłocznie całość posiadanych w sprawie akt do właściwego sądu wraz z odpowiedzią na odwołanie.
3. Organ odszkodowawczy, jeżeli uzna odwołanie w całości za słuszne, może zmienić lub uchylić zaskarżoną decyzję. W tym wypadku odwołaniu nie nadaje się dalszego biegu.
4. Jeżeli organ odszkodowawczy nie wydał decyzji w terminie dwóch miesięcy od dnia zgłoszenia wniosku o odszkodowanie lub zaistnienia okoliczności skutkujących wszczęciem postępowania z urzędu, odwołanie można wnieść w każdym czasie po upływie tego terminu.

§ 13.

Organ odszkodowawczy wszczyna postępowanie na wniosek zainteresowanego, jeżeli:

- 1) śmierć poszkodowanego lub uszczerbek na jego zdrowiu wskutek wypadku lub choroby, o których mowa w § 4 pkt. 1 i 2, nastąpiły po zwolnieniu ze służby,
- 2) stan zdrowia poszkodowanego uległ pogorszeniu wskutek takiego wypadku lub choroby

§ 14.

Jeżeli w związku z wypadkiem, któremu uległ poszkodowany jest prowadzone postępowanie karne, a wynik tego postępowania może mieć wpływ na uprawnienia poszkodowanego lub członków rodziny do odszkodowania, właściwy organ odszkodowawczy może zawiesić wydanie decyzji do czasu zakończenia postępowania karnego.

§ 15.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem (*wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej*).

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem spraw wewnątrz na podstawie 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 35, poz. 325 i Nr 58, poz. 533).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji zawartej w zmienionym art. 26 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. Nr 147, poz. 1229).

Projekt niniejszego rozporządzenia określa tryb przyznawania świadczeń strażakom jednostek ochrony przeciwpożarowej lub członkom ochotniczych straży pożarnych, którzy w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach doznali uszczerbku na zdrowiu lub ponieśli szkodę w mieniu.

Tryb przyznawania jednorazowych odszkodowań przewidzianych w rozporządzeniu jest taki sam jak w stosunku do funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej. Kwoty odszkodowań w razie doznania uszczerbku na zdrowiu będą ustalane na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Przyjęto, że jednorazowe odszkodowania wypłacane będą ze środków finansowych osób prawnych i fizycznych ponoszących koszty utrzymania tych jednostek, z wyjątkiem jednostek włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, dla których jednorazowe odszkodowania będą wypłacane z budżetu państwa w ramach przyznanych dla powiatów dotacji dla komend powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej..

Wprowadzenie niniejszego rozporządzenia wzrost wydatków z budżetu państw, których wysokość na tym etapie jest trudna do określenia.